

SAMIYEELE TOM TAKELAYA NAALE NYEJKA **Kutulu**

Samiyeele takelaya naale nyéjka taa ké pa keeséyi Iséyeli wulau sésé tóm. Ini i téená awulaa ténaya nyuyu kuluju na tonj. Pa keesa tötöyé i icantu, na iséna i hota isayatu séséontu taa tó. I séséontu lenti nté, i cékéna i isayatu ntí té tóm. Iléna í tisi si té fei teu, na í sélémí Isó ké suulu, na ilé i wii-i.

Iséna pa faya Samiyeele II takelaya tó:

Tafiiti pësa Yuta kpekélé wulau, titite 1-4

Tafiiti kawulaya ke Iséyeli nyéma téná tó, titite 5-
20

Tafiiti kawulaya kantékaya pusí, titite 21-24

Tafiiti nu Sayuli sém

¹ Sayuli sém waalí ké Tafiiti lúna Amaleke nyéma tékule na í mèli Sikélakí na í caya ténaya kuyueñ naale.

² Kuyaku tooso nyéjku wule ke nøyelv sewa Sayuli pa tésikile na í cèla i wontu na lajwakellé, na í pèla i nyuyu taa ké tetu. Itala Tafiiti, iléna í hènti-i até.

³ Mpuyvle Tafiiti pëosa-i si: N lúna le? Iléna Selu cò si: Iséyeli nyéma tésikile ke ma sewa.

⁴ Nténá Tafiiti si: Heeli-m mpi pë lapa tó. Kélena Selu si: Iséyeli nyéma sewa pa kolontunaa na pa taa payale sëpa. Halí Sayuli na i pëyalv Sonatanj pële pa sëpa tótó.

⁵ Mpuyvle Tafiiti pëosa ifepu wei ini i kóna-i tóm ntí tó si: Sayuli na Sonatanj pa sëpa yaa, awe heela-

ñ?

6 Ntēna ifepu iní si: Ma mayana Sayuli səjna i
ηmantaaya ke Kilipuwa puγu taa ké na kolontunaa
yoou keekenaak preeyεtēna-i.

7 I pəsa i waali na í na-m ilena í yaa-m na má polo.

8 Ntēna í pəesi-m si: N ké le tu? Ma si: Ma ké
Amaleke tu.

9 Kelena í tə-m si: Paa na ma təjna feesuγu tə kəo
ní teesı-m. Ma isentəo təjna piluγu ké.

10 Təv, ta caa, ma nawa si paa ma yela-i i kaa la
weesuγu, ilena maa kv-i. Kena má wəyəsi i ntenuγu
na i kpalaya na má kəna-ŋ.

11 Tənayale Tafiti kpa i təo wontu kvsusuutu na í
cələna lajwakəlle na i cələ nyéma náá la mpv tətə.

12 Mpýγu pa wii Sayuli na Sonataŋ, na Iseyeli
nyéma caya pa ləyaya na pá həkə nəesi haləna
taanaya.

13 Mpýγu Tafiti tasa ifepu wei i kəna-i təm nti
təyə pəesiγu si: Nyá si n ké le tu yee? Ilé si: Ma caa ké
Amaleke tu ké na í caya cayalətu ke Iseyeli.

14 Kelena Tafiti si: Isənaya pə lapa na n̄ ma
kaŋkante na n̄ kú Isə kvləsu.

15 Mpýγu i yaa i yəlaa taa nəyəlu na í heeli-i si: Kv
Amaleke tu iní. Iləna ilé i kvl̄i na í kv-i.

16 Mpýγu Tafiti si: Nyá səm í wəe nyá təm. Mpi
tə, nyá nəyə pəetəna-ŋ, timpi n yəyətaa si n kú Tacaa
kvləsu tə.

Tafiti wiiki Sayuli na Sonataŋ pa səm

17-18 Ləyaya wula nna Tafiti wiiwa Sayuli na i
pəyalu Sonataŋ pa təo na pá ηmaa-yεγε Siyisuγu
Təŋlu takəlaya taa təyəlo. Tafiti caakı si paa Yuta tu
wei í nyi-ye.

19 Iseyeli yoolaa taa yoolaa kpisa nəntu ke pulasi taa.

Halı akanaa taa akanaa hotina nté.

20 I taa heeli-təyɪ Katı nyáma.

Pəyele í taa yəyətɪ-təyɪ Asəkaləŋ mpaanŋ taa.
Pə fəi sɪ Filiisi ma ta nyɪ tsənnaa alaa na pa pəelaa
í n̄maaləna-ti.

21 Kilipuwa pulası kaa tasa iħunte ke nəv.

Pəyele sɪ kaa na təv tətə.

Sɪ tətə təna í sɪ.

Tənaya akanaa kpäləŋ wakəlāa.

Pa kaa tasa Sayuli kpälüyü ke nim saluγu.

22 Sonataŋ u təəki nyəmle na í tii atε.

Pəyele Sayuli náá kpəekɪ layatε na té məlɪ yem.

Pa kūwa kolontunaa tuutuumā kέ.

23 Sayuli na Sonataŋ pa luuŋ ka sūv təmaya.

Pa kpənta kvlvum ke ḡrúyú haləna pa səm.

Pa ləŋləŋ lapu təε n̄makəle.

Pəyele pa kəla təyəlası ke tonj.

24 Isəyəli alaa mε, í wii Sayuli.

Iní i suukayana-mεyε wontu kvpantu,

na i təyɪ mə təo kέ kacəka nyəmnnaa.

25 Akanaa taa akanaa hota təyoole.

Sonataŋ kpisa tənuγu ke pulası taa.

26 Ma ceu Sonataŋ, nyá səm təm wui-m kέ.

N ka səəla-m kέ na pə kəlɪ tsu alv,

na n həesəyɪ ma laŋle.

27 Yoolaa taa yoolaa səpa.

Akanaa lepa yem.

2

Pa kpa Tafiti ke Yuta wulav ke Hepəloŋ

¹ Pələ pə waalı kē Tafiti pəəsa Tacaa sī: Má məlī Yuta? Tacaa sī: Eε, məlī. Na ictate nte tə taa kē maa caya? Ntēna Tacaa sī: Polo Hepəloŋ.

² Mpúyú Tafiti kpayā i alaa naale, Sisilee tu Ahinowam na Kameehl tu Apikaalı wei i kē Napaalı leelu tō na i kpejna.

³ Na i yəlaa mpa paa wə i kiŋ tō, na pa alaa na pa piya na pá polo pá caya Hepəloŋ.

⁴ Ulenā Yuta nyéma polo na pá kpa Tafiti ke wulav ke Yuta taa.

Mpúyú pa heela Tafiti sī Yapeesi Kalaatı nyéma pimna Sayuli.

⁵⁻⁶ Ntēna i tili sī pá heeli-wə sī: Tacaa i kooli-meyę kūpantu na i feli-meyę timpi i pima mə caa Sayuli tō. Ule maa səəsi-meyę kūpantu lapv.

⁷ Mpv tō, Yapeesi nyéma i kaası mə tī na i nyəə toŋ. Mpi tō, mə caa Sayuli səpa tō maya Yuta nyéma su i lonte ke Yuta taa.

Pa kpa Isəpaalı ke kawulaya ke Isəyeli təə

⁸ Ama Nee pəyalv Apəneə wei i kē Sayuli yoolaa nyuyu tu tə i seena Sayuli pəyalv Isəpaalı na i ponə-i Mahanayim,

⁹ na i kpa-i wulav ke Kalaatı nyéma na Asee nyéma na Sisilee nyéma na Ifəlayim nyéma na Pencamee nyéma təə. Isəyeli tetv təna wulav ke i kpa-i.

¹⁰ Waatu wei pa kpa Isəpaalı ke Isəyeli nyéma wulav tō i pusı ka wə nüle. Ulenā i təyə kawulaya

ke pusı naale. Yuta kpekèle nyéma tike ka wənna Tafiti waali.

11 Pusı naatosompəyəlaya na isətunaa naatoso təcu ke Tafiti təyə kawulaya ke Yuta kpekèle nyéma təo kék Hepələn̄ icate taa.

Yuta nyéma na Isəyeli nyéma pa yooou ke Kapawəŋ

12 Mpúgyú Nee pəyalu Apənəe na Isəpaalı pa yəlaa lu timpi pa yaa sì Mahanayim tə na pá polo Kapawəŋ nyéma təo.

13 Mpuyvle Seluya pəyalu Sowapı na Tafiti yəlaa pa tu mpaav, na pá polo pá suli Kapawəŋ lule nəyə, ləlaa na kutej kune ləlaa na kune.

14 Ntēna Apənəe tə Sowapı sì: Ta ifepiya taa napəli pá suli na pá yoo na té nyəni. Sowapı sì: Ee, pá polo.

15 Ilēna Pencamee ifepiya naanuwa na naale lu Isəpaalı yəlaa taa, na naanuwa na naaleye Tafiti nyéma taa.

16 Ilēna pá suli naale naale na paa awe təki i təyəntəle nyuyu na pá sə təma kəŋkəmən̄ taa kék layalee na pá hoti na pá sì. Mpuyvle pa ha Kapawəŋ colo təne inəyi həte sì: Layalee kusəntee té.

17 Pəle pə waali kék acufu tiiwa na halı Tafiti yəlaa ku Apənəe pa yəlaa ke teu.

18 Sowapı na i newaa Apəsayi na Asayeehi paa we pa təna, na Asayeehi ka pəsa sewa kék ısu nam.

19 Mpúgyú i tu Apənəe waali sì i kuyi-i.

20 Ntēna Apənəe pəsi na i poəsi sì: Asayeehi təyənəyəna-m mpv? Ilēna i cə sì: Ee, maya.

21 Mpuyvle Apənəe sì: Tú nyá ntəyən̄ yaa nyá mpətən̄ təo ifepiya taa nəyəlu waali na n̄ kpa-i na n̄ leekı i wontu.

Ama Asayeehi ta tisi mpv.

22 Ilena Apenee tasa-i yoyotuyu si: Meli ma waali yoo. Tof, ye ma kv-η maa heeli nyá taalu Sowapi suwe?

23 Pa na mpv tó Asayeele ta ni. Ténaya le Apenee cula-i ηmantaaya ke i lotu taa, na waali tao na ká lu na í sí kpakpaa. Mpuyu pa tēna mpa pa tala Asayeele tēsāte tēna tó pa səħħaa.

24 Ilena Sowapi na Apesayi pá tú Apenee waali, pē koma isu ilim tuyi le pa tala Kipeya-Amma ton-tonje nte tē we Kiya isentaa ke Kapawəŋ wulaya tetu mpaav taa təyəle.

25 Mpuyu le Pencamee nyéma tasa kotuyu ke Apenee kinj ke pulaya nakeli ka nyuyu taa.

26 Ntēna Apenee kpéesi Sowapi si: Kyu kaa si tēnaya ke mpv? N ta nyi taa si pē kaa tēsəna kypantu? Heeli nyá yəlāa ke ləŋ si pá yele pa tētunaa kyuu ke mpv.

27 Kelena Sowapi tuuna Tacaa na í yoyoti si: Ye n taa yoyoti isento, yəlāa ka təyəna-meyə Mpuyu halena pē fe.

28 Mpuyu Sowapi hula tutuyu na yoolaa səŋ na pá yele Isayeli nyéma ke təyənuyu na yoonav.

29 Ilena Apenee na i yəlāa pá tō Mpuyu ahoo tēnaya tētekəle taa na pá tesi Yaatanı na pá fayana Piteləŋ taa halena pá tala Mahanayim.

30 Sowapi luna Apenee tētəyənle na í kala yoolaa ilena í mayana yəlāa poyəlayaf ei hiu fei Tafiti yəlāa taa na pē səsəna Asayeele.

31 Ama Tafiti nyéma ka kuwa yəlāa ηmuyuyu na nūnwa na nūtoso (360) ke Pencamee na Apenee pa yoolaa taa.

32 Mpúgyú Sowapri-wε pa kpayá Asayeehl na pá pimi-
i i caa pəlaav taa kέ Peteléhem. Iléna pá tə ahoo təna,
pə kəma ɪsü pə nyaaləyí ɪle pa tala Hepələn.

3

1 Tafiti yəlaa na Sayuli nyáma pa yoou taaŋa
səsəm kέ, na Tafiti na i nyáma pa tonj səasəyí na
Sayuli yəlaa tonj náá səkí.

Tafiti piya nsi i lula Hepələn tə
(Kvtəəsvtv I 3:1-4)

2 Piya mpa Tafiti alaa lula-i Hepələn taa tə pa həla
ntə, pa yaa kancaalaya nyəŋ sì Amənəŋ i too kele
Tafiti alv Sisilee nyəŋ wei pa yaa sì Ahinowam tə.

3 Naale nyəŋ sì Kiliyapi, ilé i too kele Kaməełi tv
Napaali leelu Apikaali. Tooso nyəŋ sì Apəsaləm, ilé
i too kele Kesuli wuləv Taləmayi peelə Maaka.

4 Liyiti nyəŋ sì Atoniya, ilé i too kele Hakiti.
Kakpası nyəŋ sì Sefatiya, ilé i too kele Apitalı.

5 Naatoso nyəŋ sì Itəleyam, ilé i too kele Ikəla. I
piya nsi i lula Hepələn təyəle.

Pa yoosa Apəneę na Isəpaali

6 Tafiti yəlaa na Sayuli nyáma pa yoou taa kέ
Apəneę ná tayana i təyí teu ke Sayuli təyaya taa ná
i nyəɔ̄ toŋ.

7 Mpúgyú kuyaku nakvli Isəpaalı kaləna Apəneę sì:
Pepe təo kέ n svnna Aya peelə Lisipa wei ma caa
Sayuli ka kpayaa tə?

8 Tənayale pááná kpa Apəneę ke səsəm na i tə sì:
Ma ta ke mənaafiki tv sì ma luki Sayuli yəlaa waali
se. Ma təŋna kypantu lapu ke nyá caa Sayuli nyáma
na i taapala. Ma ta tv-ŋ Tafiti ninj taa. Iléna saŋa ní
kaləyəna-m sì ma lapa ɪsayatv ke alv təm taa.

9-10 Ma tuukina Isə si isu ma lapa teitei isu Tacaa ka heeluyu Tafiti na tuunav si i ká célé-i Sayuli kawulaya na i kpa-i Iséyeli na Yuta pə wulau ke pə kpayau Tanj na pə suna Peesepa tə. Ye pə taya mpv Isə i kv-m.

11 Isəpaalı ta cə Apənəe ke paa təmuyu kvlumuyu. Mpi tə, i nyanyaŋana-i ké.

Apənəe təmuyu ke Tafiti

12 Mpuyule Tafiti si: Nyá niŋ taa kē pə tu tetu. Mpv tə, té peelı nɔyə. Maa səna-ŋ na té keesi Iséyeli nyéma təna isə na nyá tə.

13 Mpuyule Tafiti si: Pə wə teu, ma na-ŋ tu peelı nɔyə yaa. Ama kvlumtu kē si ye n ta kəna ma alv Mikaali n kaa keesi ma isəle taa kē.

14 Iləna Tafiti tili na pá heeli Isəpaalı si i célé-i alv Mikaali wei i təo i suu Filiisi nyéma hənnəosı nūnuwa (100) tə.

15 Ntəna Isəpaalı tili na pá mu alv ke i paalv Layisi pəyalv Patiyeele kiŋ.

16 Na i paalv təŋəyı i alv waalı na wula, haləna timpi pa yaa si Pahulim tə. Kələna Apənəe təyəni-i si: Polo n məli. Iləna i məli.

17 Mpuyule Apənəe na Iséyeli nyuyu nyéma pa cayaa na i tə-wə si: Hatoo ləŋ Tafiti ke i caakaya si i kpa mə wulau,

18 pə tala i kpaav nté. Mpi tə, Tacaa yəyətaa si: Ma təmle tu Tafiti niŋ ke maa fitina Iséyeli nyéma ke pa kolontunaan na Filiisi nyéma niŋ taa.

19 Iləna Apənəe heeli-təyı Pəncamee nyéma na i tələsi Tafiti ke nti nti Iséyeli nyéma na Pəncamee kpekəle təna pa cayaa na pá mayası tə.

20 Apənəe talā Tafiti te tō na yəlaa hiu ke i waalı kē, na ilé i la-weyə mūvullē ke teu.

21 Mpuyvle Apənəe təma Tafiti si: Hai, ta caa, maa polo na má kpeyeli Isayeli nyáma təna na má kona na nyá na-wé i pəel i nəyə, ilena n̄ təyə kawulaya ke tətu təna tō isu n̄ caaki tō.

Ilenā Tafiti cə Apənəe na i kpeena lajhulvmlē.

Sowapi kuuwa Apənəe

22 Mprýyó Sowapi na Tafiti yoolaa pa luna kuluw na pá kuuwa kolontunaa wontu ke səsəm. Ilə pa ta mayana Apənəe ke Hepələŋ. Tafiti təma-i yeluğu na i təena lajhulvmlē.

23 Sowapi na yoolaa pa talaa, ilena pa tayasi-i si: Apənəe kəma wulav kiŋ na wulav yele-i na i kpena lajhulvmlē.

24 Kelenā Sowapi polo wulav kiŋ na i pəəsəy-i si: Ta caa, Apənəe kəma nyá kiŋ na n̄ yele-i na i kpe yaa?

25 Anı n̄ nyáma i tō, i kəma-n̄ feñuğu kē si i nyəŋ nyá layatv na pə təna mpi n̄ laki tō.

26 Sowapi lu Tafiti te, ilena i tili Apənəe waalı ke kpakpaa na pá hiki-i Sila ləkə kiŋ na pá məjnd-i, Tafiti ná tā nyi pə taa pvlv.

27 Apənəe talaa ilena Sowapi həmi-i na i luna kpeenja isu i wələtəy-i təm, na i sə i lotu taa kē səyaya na i si. I leeta-i kuyv mpi i ka ku i neu Asayeehi təyəle.

28 Tafiti niu-ti ilena i tō si: Tacaa nyáma si Nee pəyadu Apənəe səm təm fəi má na ma kawulaya tā tō tō.

29 I səm təm i wəe Sowapi na i caa təyaya nyáma pa təm. Pə tō tō Sowapi ləlvəyə taa kaa laj casaya tv, yaa tənuğu tō asilima kvtəj tv, yaa icam, yaa wei i səpəna layate tō, yaa nyəyətv.

30 Apənəeə ka kuvwa Sowapi na Apəsayi pa neu Asayeehi ke Kapawəŋ ke yoou taa təyə pele pa leeta-

31 Tənayale Tafiti təma Sowapi na i waali yəlaa təna si: I cəli mə wontu na lajwakəlle na i suu fələtənaa taka na i wii Apənəeə səm.

Pa pukayana-i pim, iləna Tafiti təy na i polo pəlaav təc.

32 Pa pima Apənəeə ke Hepələŋ, iləna wulav Tafiti tuu nəyə na i wii i pəlaav təc təkpo, na yəlaa təna wii mpv tətə.

33 Mpuyvle wulav tasa-i wula si:
Apənəeə n səpa mpv isu kumeləŋ suwe?
34 Ani pa ta həkə nyá niŋ ke ŋmusi.
Pəyele pa ta həkə nyá nəəhee ke alukpala.
Pécó n hotaa isu isayav.

Mpuyvle yəlaa təna tasa-i wula
35 na pá pona Tafiti ke təyənaya ke ilim taa.
Tənayale Tafiti tuuwə si: Ye ma təja pəlv na ilim ta tuta Isə i kv-m.

36 Yəlaa nu wulav kvlapvtu ntı iləna pa laja heenati.

37 Iləna Isəyeli yəlaa cəkəna kuyaku ŋku si pə taya wulav yelina na pá kú Apənəeə.

38 Mpuyvle Tafiti heela yəlaa si: Isəyeli nyáma yoolaa wulav səsə hotina saŋa isəntə.

39 Paan na Isə ləsa-m si má la wulav tə, ma ké icam ké, na Seluya pəyalaa mpe pa kəla isayatv. Isə i feliwə na pə keesəna pa isayatv.

4

1 Sayuli pəyalu Isəpaalı nuwa sì Apənēe səpa Hepələn̄, ləna pá yəolı-ı na Isəyeli nyéma təna laŋa pəsi katatəlaya.

2 Isəpaali ka wəna i kvluw nyuyu nyéma ke naale ké. Pa yaa lelu sì Paana na lelu sì Lekapii pa caa kele Pəncamēe tu Limən̄ wei i we Peləti tə. Mpi tə, icaté nté pa nyənaya-teye Pəncamēe nyéma nyənte ké.

3 Peləti nyéma ka sewa na pá cəesi Kitayim na pá pəsi təna nyéma haləna saŋa.

4 Sayuli pəyalu Sonataŋ ka wəna apalüpəyaya na pa yaa-ke sì Mefipaali. Kvyaku ɳku ka caa Sonataŋ na Sayuli pa səpa təyo ka nuklu seekayana-ke na ká hoti ka nəəhəe təo na pə kaanı-ké. Waatu inı tə, kaa wəna pusı kakpası.

5 Mpúyó Lekapii na Paana pa pola Isəpaalı təyaya ke ilim taa ké waatu wei Isəpaalı ná həntaa sì həesəyi tə.

6-7 Pa keesəna ilim həka ké na pá cesi na pá svu təyaya ısu pa pola təyoñaya pee kpayañ, na Isəpaalı hənta naŋ taa na í həesəyi. ləna pá kv-ı na pá seti i nyuyu na pá kpaya-ku na pá fayana Yaatanı tetekəle taa ké ahoo təna.

8 Mpúyó pa ponə-kuŋu Tafiti ke Hepələn̄ na pá heeli-ı si: N naaki nyá kolontu Sayuli wei i pəεkayaŋ kuŋu tə i pəyalu Isəpaalı nyuyu ntə? Hai, ta caa wulau, Iso leetəyəna Sayuli na i lwluyu nyéma na nyá nəyə.

9 Mpuyulə Tafiti cəwa si: Ma tuuna Tacaa wei i yapa-m asola anı a nəyə taa tə si,

10 yulu wei i ka kəma na í heeli-m Sayuli səm, na ilé i mayasəyi i taa sì ma laŋle ká həena-ti tə, ma yelaa ké na pá kpə-ı na pá kv-ı. Ma sì i təm heeluŋu kasəyaya nté.

11 Halı mŕpýgú asayaa ka polo na pá mayana yulu ke i t  yaya taa k   i t  h  ent  le na pá kv-i tulum na? Is  naya pu la na m   kaa leeti-w   na m   kpiisi-w  y   t  tu t  ?

12 Nt  na Tafiti t   i y  l  aa s  : I kv-w  . Il  na p   seti pa ni   na pa n  ch  e na p   pusi-w  y   tu   t   k   Hep  l  n   lu   n  y  . Na p   pi Is  paal   nyuyu ke Ap  n  e p  laau t  a k   Hep  l  n  .

5

*Tafiti p  sa Is  y  li na Yuta p   wulav
(Kvt  asvtv I 11:1-3)*

1 M  p  y   Is  y  li kpeka t  na kota Tafiti ki   k   Hep  l  n   na p   t  m  -i s  : Ta na-   ta cal  m kvl  m  m k  .

2 Paa h  at  o waatu wei Sayuli ka k   ta wulav t  , kvl  m ny   in   n paasayana Is  y  li yoolaa. Tacaa ka tema-   heeluyu ke m  p  y   s   n paas  na Is  y  li ny  ma na n   l   pa wulav.

3 M  p  y   Is  y  li s  s  aa kota Tafiti ki   k   Hep  l  n   na p   na-i p   peeli n  y   ke Tacaa is  nt  aa na pele p   p  lt-i nim na i p  s   Is  y  li wulav.

4 Tafiti p  si ka we hiu na naanuwa ke waatu wei pa kpa-i wulav t  . M  p  y   i t  y   kawulaya ke p  si nul  .

5 I t  y   kawulaya ke Hep  l  n   ke Yuta ny  ma t  o k   p  si naatosomp  y  laya na is  t  naa naatoso, na Yosalem ke Yuta na Is  y  li p   kukpentuyu t  o k   p  si hiu na naanuwa na tooso.

*Tafiti leek   Yosalem
(Kvt  asvtv I 11:4-9; 14:1-2)*

6 Mpúygú waatu nayelv Tafiti na i yoolaa pa pola Yosalem ke Yepusi nyéma mpa pa kék tétu nyéma tó pa yoonav. Ténayale pele pa tóma-i si: N kaa pési na í svu ta icate taa. Paa yulvmaa na kaakalasi paa pési na pá tañ-me. Pë nyuygú nté si icate we toñ, Tafiti kaa pési na í svu tó taa.

7 Ama Tafiti leekä kolonja səsaya icate na í kanta na pá ha-teye hête si Tafiti te.

8 Kuyaku ñkuygú Tafiti tóma i yoolaa si: Ye wei i caa si í yoona Yepusi nyéma puntu í tóñ lvm suluygú na í kó ma kolontunaa kaakalasi na yulvmaa mpa pa woñaya-m tó. Pë tóo kék pë pésa ituule si: Kaakalaya yaa yulvum kaa svu Tafiti təyaya taa.

9 Mpúygú Tafiti leekä koluñja səsaya icate nté na í caya tó taa na í ha-te si: Tafiti te. Iléna í ñmá koluñja na Milo na í səsisi kutuluñ na pë taa tóo.

10 Iléna Tafiti toñ səsəyí na pë puki na Tacaa Isə Tomá təna tu we i waali.

11 Mpúygú Tii wulav Hilam pona Tafiti ke témle nyéma na kpoñkpolonaa kwpama na kaafəntanaa na pëe saakəlaa na pá ñmá Tafiti ke kawulaya təyaya.

12 Ténaya i cekənaa si Tacaa kpa-i Isəyeli nyéma wulav. Pëyele i kwsa i kawulaya nyuygú ke i ka səsla i yəlaa Isəyeli nyéma tó pë tóo.

*Tafiti piya mpa i lvla Yosalem tó
(Kvtəəsvtv I 3:5-9; 14:3-7)*

13 Tafiti tala Yosalem iléna í kpaya alaa na pele pá lvl-i piya ke təna.

14 Pa həla nté Samuwá na Sopapi na Natañ na Salumənəj

15 na lpaalı na Ilisawa na Nefekı na Yafiya

16 na Ilisama na Iliyata na Ilifeleti.

*Tafiti kəlvyg' ke Filiisi nyáma
(Kvtəəsvtv I 14:8-16)*

17 Mpúyg' Filiisi nyáma nuwa sì pa kpa Tafiti ke Iséyeli nyáma wulav. Iléna pá polo pa tənaya i waalı. Tafiti nu mpu, iléna í svv kolonja icate taa.

18 Filiisi nyáma talaa, iléna pá watı Lefayim tətekəle taa.

19 Iléna Tafiti pəəsi Tacaa sì: Má polo Filiisi nyáma waalı? N ká tu-weyę ma niŋ taa? Tacaa sì: Èe, polo, maa tu-weyę nyá niŋ taa.

20 Mpúyg' Tafiti pola Filiisi nyáma kinj ke timpi pa yaa sì Paalı-Pelasim tɔ na í kú-wę. Iléna í tɔ sì: Tacaa hęe-m mpaav ke ma kolontunaa caňa taa isu lvm fakuyu akvla səsəona tɔ.

Pə tɔo kék i ha lonte nteyę hətə sì Isə mpaav təfayale.

21 Filiisi nyáma sewa na pa yele pa tuŋ iléna Tafiti na i yələa pa kpayə na pá wə kəkə.

22 Mpúyg' Filiisi nyáma tasa watuyu ke Lefayim tətekəle sì pa yookina Iséyeli nyáma.

23 Tafiti pəəsa Tacaa, iléna Tacaa heeli-i sì: Taa ponə pa isentaa tɔo. Ce na n̄ luna pa waalı tɔo kék tulunja ke tuŋ taale isentaa.

24 Ye n kəma na n̄ nu yələa nəəhəe ke tuŋ inı i taa isu yoolaa nəəhəe, ilé n tii pa tɔo kék kpakpaa. Mpi tɔ, Tacaa teenə-n̄ nəyə sì i yookina Filiisi nyáma.

25 Mpúyg' Tafiti lapa isu Tacaa heela-i tɔ, na í kú i kolontunaa ke pə kpayə Kepa tɔ haləna Kesee.

6

*Tacaa atakaa ponav ke Yosalem
(Kvtəəsvtv I 13:4-14)*

1 Mpúgyú Tafiti tasa Iséyeli yoolaa taa yoolaa ke kpeyeluýu ke yelaa isu iyisi hiu na naanuwa (30000).

2 Iléna pá tee timpi pa yaa sì Paala tógo Yuta sì pa kpakéyi Isó atakaa. Tacaa Tomá téna tu ténna atakaa iní na i tóki kawulaya ke isataa tanjlaa tó.

3-4 Mpúgyú pa kpaya Isó atakaa ké Apinatapí teyé pulaya tó na pá tu-i keeké kufalu taa, na Apinatapí pəyalaa Ahiyo ke lólá na Yusa ke kənkən tó na pá paaséyéna-i.

5 Na pá makí wontu na hési na Tafiti na i nyéma pá paaki.

6 Pa tala təfallé nte tə wé timpi pa yaa sì Nakən tó, iléna naaní kpilisi keeké na Isó atakaa tanj hotuýu na Yusa temi-i.

7 Ténayale Tacaa mu-i na pááná na í kv-i ténaya atakaa kite ke mpi pətə i ta nyana Isó atakaa tokinav tó.

8 Ama Tafiti lanjle ta heena Yusa kuyu mpi, na pá ha lonte nteyé hète sì Yusa təkule. Na pá yaakí-teyé mpúgyú haléna saňa.

9 Mpúgyú səyəntu kpa wulav na í tó sì: Ye mpv maa pəsi ma poná Isó atakaa ke ma teyelé?

10 Iléna Tafiti kisi Isó atakaa ponav ke i te na í poná-i Katí tu wei pa yaa sì Opeti-Itom tó i te.

11 Na atakaa caya apalu iní i teyé isotvnaa tooso. Iléna Tacaa náá kooli ilé na i təyaya nyéma ténaya kypantu.

*Isó atakaa ponav ke Yosalem
(Kvtəəsvtv I 15:25-16:3)*

12 Iléna pá tayası Tafiti sì Tacaa koola Opeti-Itom na i nyéma ténaya kypantu ke Isó atakaa tó. Ntēna

wulav polo Opeti-Itom te na i kpaya Isø atakaa na pá pona i te na aŋmaala.

13 Atakaa sèyøllaa í kpesa nøøhee naatoso na alaaføya, ilø køtølaa la nav na navle nim nyøntø ke køtaya.

14 Iløna Tafiti felø paadø ke teu ke atakaa isentaa na i suuwa køtølaa toko tike.

15 Mpøygú i na Isøyeli nyøma tøna pa pona Tacaa atakaa ke Yosalem na akantøe na lanjhølvømle kakiisasí.

16 Pa tøyna Isø atakaa svønav ke wulav icatø taa, ilø Tafiti alø Mikaalø Sayuli pøelø søyna pøtote ntø na i ná i paakø na i øjmaakø atakaa isentaa. Mpøygú Mikaalø tvø Tafiti ke i taa.

17 Pa tana Isø atakaa iløna pá sui-i i lonte taa ke cokøle nte Tafiti ka lapa tø tø taa, na pá lá køtasø nsø kækø lusa si tøna tø na ciikuyu nyønsi.

18 Pa temø køtasø nsøyi lapø iløna Tafiti kooli yøløaa tønaya kwpantu ke Toma tøna tvø Tacaa høte taa.

19 Iløna Tafiti tala apalaa na alaa mpa paa kota tøna tøygø tøygønaya. Paa wei ke potopoto, na nantøvø, na svølmø, na pá kpe.

20 Tafiti møla tøyaya si i kooliyø i nyøma ke kwpantu, iløna Mikaalø lu na i søyø-i na i tømø-i si: Ama Isøyeli wulav teeli inøye saøø pøøøtu ke. N wøyøsa nyá kawulaya wontu na nø paakø nyá waalø nyøma yomaa alø nyøma isentaa isø yølvø ke yem.

21 Ntøna Tafiti cø-i si: Tacaa wei i kisa nyá caa na i løsi-m si má la Isøyeli nyøma wulav tø i isentaa ke ma paawa.

22 Ma caa ma pasa ma ti na má pøsi kpøte na pø køli mpø. Paa na mpø tø, ma nyøyu ká kvlø yomaa alø nyøma mpa n yøyøtøyø tø pa isentaa ke.

23 Sayuli pεεlə Mikaalı na i səm tə i ta lvlı pəyaya.

7

*Isə suwa nəyə ke Tafiiit na i təyaya nyáma
(Kvtəəsvtv I 17:1-15)*

1 Tacaa yapa wulav ke i kolontunaa niŋ taa, үlenä i məli i kawulaya təyaya kufalaya taa na həesuv.

2 Mpúyó kuyaku nakvli i təma Isə kuyɔyətəv tələsəlv Nataŋ si: Pə ta məna sı máá wəe kutuluğu kypaŋku taa na Isə atakaa náá we cokəle taa.

3 Ntəna Nataŋ cə wulav si: Polo na n̄ la pə təna mpi n mayasəyi nyá taa tə. Mpı tə, Tacaa we nyá waalı ké.

4 Ahoo yuwa үlenä Tacaa tə Nataŋ si:

5 Polo na n̄ heeli ma pəyalv Tafiiiti si pə taya inı i ka ɻjmana-m təyaya ɻjka ka taa maa caya tə.

6 Hatoo ma ləsuv Isəyeli nyáma ke Icipiti taa na pə suna saňa tə ma ta svnta kutuluğu taa. Cokəle taa ké ma we mpv.

7 Too ma na Isəyeli nyáma tə luv tə, ma ta pəəsətə pa nyuv nyáma mpı ma ləsaa tə pa taa nəyəlv si pepe təo ké pa ta ɻjma-m kutuluğu kypaŋku.

8 Mpı tə, heeli ma pəyalv Tafiiiti si Toma təna tv Tacaa má, ma yəyətəa si ntıyile taa ké ma kpaŋa-i heenj waalı si i la ma Isəyeli nyáma wulav

9 na máá we i waalı ké i təntə təna taa. Үlenä má kpiisi i kolontunaa təna na má kvsı i nyuv ısu ate səsaa ləlaa.

10 Үlenä má ha ma Isəyeli nyáma ke təcayale si pá caya teu na pvlv i taa peyeli-wə. Yəlaa asayaa i taa təyə pa ıse,

11 ısu saa wei maa kpa paasənlaa ke ma yəlaa Isəyeli nyáma təo tə. Pəyele ma yapa-i i kolontunaa

tēna niŋ taa si í hēesī. Tacaa si: Pūntu iñi i ka suna-m tēyaya, pē taya Tafiti ká ɻ̄mana-ke.

¹² Ye pē tala nyá kuyaku na n səpa ilē maa ləsi nyá piya mpa n lwlēna nyá tapuyu tō pa taa nøyelv na má kpa-1 wulav.

¹³ Iñi i ká ɻ̄mana-m tēyaya na maa yele na i kawulaya kumte wee tam tō.

¹⁴ I ká nyənəȳi-m i caa na maa nyənəȳi ma pəyaya. Ye i pəntəna-m maa hə i kranjuyu isu pa lakuyu pəyaya tō.

¹⁵ Ama ma kaa yele-1 pəelue huluyu isu ma lapu Sayuli na má lə-1 na má leseti-η i lonte tō.

¹⁶ Nyá kawulaya na nyá kumte na nyá piitim pu wee tam tō ké.

¹⁷ Nti nti Isə heela Tafiti na Isə kuyəyətutu teləsuv Nataŋ nøyə tøyel.

*Tafiti seev ke Isə
(Kvtoəsvtv I 17:16-27)*

¹⁸ Mpuyule Tafiti pola Isə cokèle taa na í yəyətəna Isə si: Hai, Tacaa ta Isə, má na ma tēyaya tē kē we na n kənja-m timpi taa ma we isənta tō?

¹⁹ Pəle pē paasi na n tasəȳi ma tēyaya siu təm na? Ye pē taya Isə, yulv kaa pəsi na í yəyətū mpv pē taka.

²⁰ Wentiyi ma taka ma wəna si ma heeliyi-η? N nyəma-m ké.

²¹ Nyá mayamaya n səwləna na n la tēma səsəona ane, na n kuli-m təm təne tē tō isu n ka yəyətuyu tō.

²² Tacaa Isə n kē Səsə kē. Mpi tō, nøyelv ta nəyəsəna-η. Ye tē kəesəna nti iñi tē nuna ta ɻ̄kranj tō nøyelv i fei isu nyá.

²³ Piitim napəlī pē fei na pē nəyəsəna nyá yəlaa Isəyel nyəma mpa n kəma na n ya si tē pəsi nyá

nyéma na nyá hète yaa na n̄ la-tuγu piti tēma na kōkələ nyəm na n̄ ya-tuγu Icipiti taa na n̄ təγəni piitimnaa ləlaa na pa tuŋ.

24 Na tə pəsi nyá nyéma ke tam təo, na nyaa pəsi ta l̄sə.

25 Mp̄u tə, Tacaa l̄sə yele na təm nt̄i n̄ yəγəta ma na ma təyaya tā təo tə tə la na tē wee m̄púγu tam təo.

26 Nyá hète i wee səsəoļe na yəlaa puγuləyi tam s̄i: l̄seyeli nyéma l̄sə kele Toma tēna tv Tacaa na n̄ paasəyəna ma təyaya.

27 Mpi tə, Tacaa l̄seyeli nyéma l̄sə, nyá tūna nyá təm ke ma ɻkpən̄j taa s̄i n̄ ká s̄i ma təyaya. Pə təo k̄e ma kaasa ma t̄i na má sələm̄i-ŋ̄ sələm̄uγu kvn̄e.

28 Tacaa l̄sə, n̄ k̄e l̄sə k̄e. Na n̄ yəγəta nt̄i n̄ laki-təyi. Nyá k̄eesəna-m nyá k̄upantu tēne tə təm.

29 Kooli ma təyaya ke k̄upantu na ká wee tam təo t̄su n̄ yəγətuγu tə, na k̄upantu nt̄i tē wee ka təo k̄e tam.

8

Tafiti kəla i kolontunaal ləlaa (Kvtəəsvtv I 18:1-13)

1 Pəle p̄e waali k̄e Tafiti tasa Filiisi nyéma ke yoonaav na i ɻmakəl̄i-w̄e na i leek̄i pa ɻcate səsəoļe nte pele paa təyaa tə.

2 M̄púγu Tafiti yoona Mowapu nyéma na i kpawęγe yomle. Il̄ena i h̄us̄i-węγe at̄e, na pá kala yəlaa tooso, il̄e pa kv naale. Pá kala yəlaa tooso, pa kv naale. Pə kaasa mp̄a il̄ena pele pá laki Tafiti ke təmle na pá fələȳi-lampuu.

3 M̄púγu Tafiti yoona Lehopi p̄eyalv Hatəs̄ee wei i k̄e Sopa wulav tə na i k̄el̄i-i waatu wei il̄é i kvl̄aa s̄i i muγi l̄fəlat̄i p̄eȳo noγ̄o tətu tə.

4 Iléna Tafiti leekí i kpayanəŋ cayala a iyaga na nasətoso na nūnūwa (1700) na yoolaa nəəhəe təntaa ke iyisi hiu (20000), na í seti kpayanəŋ təna nəəhəe hola na pə kaasi isu yoo u kækənaa nūnūwa (100) kpayanəŋ tike.

5 Mpúygú Tamasi Silii nyéma pola wulav ke sənav, iléna Tafiti ku péléyé yoolaa iyisi hiu na naale (22000).

6 Na í pona yoolaa ke Tamasi Silii taa, na icaté nyéma laki-i təmle na pá feləy-i lampuu. Pa a timpiyi Tafiti polaa, Tacaa kentayaa i təo ké.

7 Iléna Tafiti kpay Hatəsəe yoolaa kpələŋ wula nyəŋ na í pona Yosalem.

8 Mpúygú Tafiti kuu nyəŋəlvən kusəemvən nyəŋətəv ke səsəm ke Hatəsəe acaləe nna pa yaa si Peta na Pelotayi tə a taa.

9 Mpúygú Hamati wulav Tou nūwə si Tafiti kuwa Hatəsəe yoolaa təna.

10 Ntəna í tili i pəyalv Yolam ke Tafiti te si: Polo na n̄ səe-i na n̄ sami-i timpi i pəsa na í kpili Hatəsəe na i nyéma na í kv-wə tə. Mpi tə, Tou yookayana Hatəsəe ké. Iléna Solam pona liyitee nyəŋətəv na wula na nyəŋəlvən kusəemvən ke heesi heesi.

11 Mpúygú Tafiti su nyəŋətəv ntəyi Tacaa isu i ka siu liyitee nyəŋətəv na wulanaa mpa i leeka piitimnaa mpa i yoona na í kəli tə.

12 Isu Silii nyéma na Mowapu nyéma na Amoni nyéma na Filiisi nyéma na Amaleke nyéma na Sopə wulav Hatəsəe na i nyéma.

13 Isəna Tafiti lapa na i nyvən kvl təyəle.

Tafiti kəla Silii nyéma na í mələy-i kpente, iléna í kv Itəm nyéma ke yəlaa iyisi pəlefəi hiu (18000) ke

timpi pa yaa si Təm tətekəle taa tə.

¹⁴ I kəla Itəm nyéma ilesa í su yoolaa ke pa tətu təna taa na icate nyéma laki-i təmle. Pa a timpiyi Tafiti polaa, Tacaa kentayaa i təo ké.

Tafiti waali nyéma həla

(Kvtaəsvtv I 18:14-17)

¹⁵ Tafiti təyə kawulaya ke Isayeli nyéma təna təo ké na í təyəyi tampana na í paasəyəna-wə.

¹⁶ Seluya pəyalu Sowapi kele yoolaa nyuyu tv, na Ahiluti pəyalu Yosafati kele takəlası sulu.

¹⁷ Ahitupi pəyalu Satəki na Apiyataa pəyalu Ahimelek'i kele kətəlaa.

¹⁸ Selaya kele takəlası əmaaluv na Yoyata pəyalu Penaya kele yoolaa mpa pa taŋaya wulav tə pa nyuyu tv. Tafiti pəyalaa nté səpaapənaa.

9

Mefipaali pote ke Tafiti te

¹ Mərəyə kuyakuv nəkəlv Tafiti pəəsaa si pə ta kaası Sayuli təyaya tv nəyəlv na má ləpi-i kypantv ke Sonataŋ tə?

² Sayuli təyaya təmle tv nəyəlv i ka we təna na pā yaaki-i si Sipa. Məryəvle pa kraya apaluv inu na pā ponə-i Tafiti kiŋ. Iləna wulav pəəsi-i si: Nyaya pa yaaki si Sipa? Apaluv inu i tisaa,

³ iləna wulav pəəsi-i si: Pə ta kaası Sayuli təyaya tv nəyəlv na má ləpi-i kypantv ke Isə tə? Ntəna apaluv inu si Sonataŋ pəyalu wee na pə kaana-i.

⁴ Ntəna wulav si: I we le? Sipa si: I we Amiyeli pəyalu Makii təyə timpi pa yaa si Lo-Tapaa tə.

⁵ Iləna wulav tili na pā kəna-i.

6 Sonataŋ pəyalu Mefipaali tala Tafiti te ɬena í hənti-í atε. Mpúgyó i yaa i həte ɬena i səe si: Mayalo ta caa.

7 Ntəna wulav si: Taa nyá, ma caa ma la-ŋ kəpantu ke nyá caa Sonataŋ təo. Maa cəle-ŋ nyá cəsə Sayuli tətənna təna na má na-ŋ tu təkəna təntəmle ke tam.

8 Mpúgyó Mefipaali tasə həntuyv kə atε na í tə si: Hai, ta caa, mayale awe, ma wə ɬsu haya kusəpaya kē na n̄ paasəyəna-m mpu iní?

9 Kələna wulav yaa Sipa na í heeli-í si: Ma cələyí nyá caa Sayuli na i təyaya nyéma nyəm tənaya Mefipaali.

10 Nyá na nyá piya na nyá təmle nyéma i ká haləyí-í kē na í taa laŋ kəhaləm. Ilə ma na-í tu təkəna təntəmle ke tam.

Pəyele Sipa ka wəna piya naanuwā na kakpası kē, na təmle nyéma ke hiu.

11 Ntəna Sipa cə wulav si: Ta caa, maa la teitei kē ɬsu n heela-m təo. Iləna Mefipaali səv wulav kiŋ ke təyən ɬsu i mayamaya i kvlvlv.

12 Mefipaali ka wəna pəyaya səkpelaya nakəlī na pá yaa-kē si Mika. Mpúgyó Sipa təyaya nyéma təna pəsa i təmle nyéma.

13 Yosalem ke i ka wəsə. Mpi tə, i na wulav pa təkayana. Pəyele pui kaana Mefipaali nəəhəe naaleγe.

10

*Tafiti kəlvuyv kə Amaleke nyéma na Silii nyéma
(Kvtəəsvtv I 19:1-5)*

1 Pələ pə waalı kē Amoni wulav Nahasi səpa na i pəyalu Hanuŋ ləetü i lonte taa.

² Mpuyvle Tafiti tøma sì: Maa leetì Hanuñ ke kypantv ke nti i caa ka lapa-m tø. Iléna í tili sì pá sseesi i caa lèyaya. Tømle nyéma tala Amoni nyéma tøtu taa,

³ iléna tøtu nti tø awulaa sækrema tø pa wulav Hanuñ sì: N nyéma sì lèyaya sseuv tøø kë Tafiti tila i yølaa na? I tila-weyø sì pá feñ ta icatø na pá nyi-te na pá wakeli-te.

⁴ Tønayale Hanuñ kpa Tafiti tillaa mpe na í hv pa tantøj ke nnyenyekøj, na í setì pa tokonaa na pø kpa pa tapanøøsi. Iléna i yele-wø.

⁵ Mpuygú fæele kpa-weyø sasøom. Tafiti nu mpi pa lapa-wø tø, iléna í tili sì pá saalı Yeliko haløna pa tantøj nyø, iléna pácó pá kpe.

*Amoni nyéma na Silii nyéma pa yoonav
(Kvtøøstv I 19:6-19)*

⁶ Mpuygú Amoni nyéma cækønaa sì Tafiti haya-wø na pááná ke pa isayatu nti tø tøø. Iléna pá polo Peti-Lehopi na Sopa Silii nyéma kiñ na pá kpayø yoolaa apaa nyéma ke iyisi hiu (20000), na Maaka wulav teyø yoolaa iyaya (1000), na Topi nyéma teyø yoolaa iyisi naanøwa na naale (12000).

⁷ Tafiti nu mpø, iléna í tili i yoolaa nyuyø tu Sowapi na yoolaa apalaa tøna.

⁸ Mpuyvle Amoni nyéma luwa na pá puli pa icatø nøøçø, na Sopa na Peti-Lehopi Silii nyéma na Topi na Maaka pø yølaa náá wø tawa taa na pa mpaa.

⁹ Iléna Sowapi cækøna sì i ká yoo taa na waalı. Mpuygú i løsa Isøyeli yoolaa taa yoolaa na pele pá yookina Silii nyéma.

¹⁰ Pø kaasa mpa iléna í yelinga peleyø i neu Apisayi sì pele pá yoonø Amoni nyéma.

11 Na í heeli-i si: Ye Silii nyéma í kpila-m, ilε n kɔo na í səna-m, yaa ye Amoni nyéma kpilina nyá, ilε máá kɔo na má səna-ŋ.

12 Təyo apalntu na té kaasi ta təyi ta yəlāa na ta Iṣo acalee təo. Ilε Tacaa í la i lugu nyəntu.

13 Mpýyú Sowapi na i yəlāa pa svu Silii nyéma təe si pá yookina-we na pele pá tu casələ.

14 Amoni nyéma ná nawa si Silii nyéma sewa, iləna pele pá tu-te na pá svu icatə. Iləna Sowapi məli na í kpe Yosalem.

15 Silii nyéma nawa si Iseyeli nyéma kəla-wε, iləna pá koti pa yoolaa tətə.

16 Mpýyú wulav Hatəsəe tilaa na pá yaa Ifəlatı pəyo waalı Silii nyéma lelaa na i yoolaa wulav Sopaki kpaya-wε na pá təe Helam.

17 Pa heela-təyi Tafiti, iləna í koti Iseyeli yoolaa təna na pá təsi Yaatanı na pá polo Helam. Mpýyú Silii nyéma tayana pa tı na pá na Tafiti pá suli na pá yoo.

18 Ama pa kuu-təye Iseyeli nyéma isentaa, na Tafiti ku yoou kəekənaa nasətoso na nūnūwa (700) paasənlaa na kpayañəñ cayalaa ke iyisi nule (40000) na í ku pa yoou wulav Sopaki.

19 Mpýyú Hatəsəe waalı awulaa səkpema nawa si Iseyeli nyéma ku pa yəlāa ke səsəm, iləna pá polo na pá na-wε pá ciiki na pá laki-wεyε təmle. Silii nyéma ta pəsi tətə si pá səna Amoni nyéma.

11

Tafiti na Pasepa pa təm

1 Pənaya sikaa na pé tala waatu wei awulaa təekí yoou tə, iləna Tafiti kvsı i yoolaa wulav Sowapi na Iseyeli yoolaa təna si pá polo pá ku Amoni nyéma

tēna na pá lēekı Lapa ıcate. Ama Tafiti mayamaya ta polo.

2 Mprýgú kuyakv nakvli Tafiti luna tēhəntəle ke taanaya, na í cəəki kutuluğu pata təo. Ilə ı loosa alv nəyəlv i səəki lvm nté, na ı isentaa lūwa pə tu fei.

3 Mprýgú ı tilaa na pá pəəsi ı təo. Iləna pá cə-i si Uliyam pəələ Pasepa kέ. I paalv kele Hiti tu Yulii.

4 Ntēna ı tili na pá ponə-i alv inı na í svvna-i na ilé i məli ı te. Pəyele ı ka təma isətu nav nté kpakpaa na í la asilima keelvuy kətaya.

5 Alv nawə ı tı na teu iləna ı tili na í heeli Tafiti.

6 Mpuyvole Tafiti tilaa na í heeli Sowapı si í yele Hiti tu Yulii na í kəo.

Iləna Sowapı náá yele Yulii.

7 Yulii kəma iləna Tafiti pəəsi-i Sowapı na yoolaa na yoou pa alaafəya təo.

8 Mprýgú Tafiti heela Yulii si: Polo nyá te na n həesı.

Yulii lūwa iləna wulav ləpi-i kvcəov na pá ponə-i.

9 Ama ilé ı ta svv ı te. I na wulav tanlaa pa həntəna nənəçə təe.

10 Mprýgú pa təyasa-təyı wulav na ilé ı pəəsi-i si: Anı n luna mpaav kέ. Ilə pepe təo kέ n ta svv təyaya?

11 Mprýgú Yulii cə-i si: Isə atakaa na Yuta na Isəyeli nyéma tēna həntəyı coka taa kέ. Ma caa Sowapı na i waalı nyéma ná wə nyutu taa. Iləna máá svv ma təyaya taa na má təyə na má nyəə, na má həntəna ma alv na? Ma tuuna-ŋ si ma kaa la mpv.

12 Ntēna Tafiti heeli-i si: Təv, həesı saŋa, cele ilə maa yele na n məli.

Iləna Yulii caya.

13 Mpúgyú Tafiti yaa-i i te na í tógyó na í nyéo na pá kv-i. Paá na mpv, ahoo yuwa tó, i ta polo i te, í na taŋlaa pa həntəna.

14 Tev fema ɻena Tafiti ñmaa Sowapi ke takəlaya na í tilina-kęye Yulii mayamaya

15 sí pá teləsi-i timpi yoou haŋa teu tó na pá yele-i na pá kv-i.

Pasepa paalv Yulii səm

16 Sowapi nyala icate, ɻena í poná Yulii ke timpi yoolaa taa yoolaa taŋaa tó.

17 Mpúgyú icate nyéma luwa na pá yoona Sowapi na í nyéma na pá kv Tafiti yoolaa payale na pá kpeŋna Yulii na pá kv tətə.

18 ɻena Sowapi ñmaa Tafiti ke takəlaya na í kəes-i-pə təna mpi pə lapa təyoole tó.

19 Mpúgyú Tafiti lela tillu ke heeluŋu sí: Ye ní kəesa wulau ke ta cakəle təm ke cəne,

20 ntanyi páaná ka kpə-i na í yəyəti sí pepe təo kékə tə svu icate təe sí tə yookina-te. Anı tə nyəmaya sí icate nyéma təokí nyémá.

21 Mpúgyú alv ka kvnā Ketiyəŋ pəyalv Apimelekí. Təpəesi icate təe kékə i ka svu mpv na alv yaya-i namle həyəluyu na koluŋa nyuyu taa. Ilə pepe təo kékə tā kpətəna koluŋa ke mpv? Ilə n cə-i sí nyá pəyalv Yulii ná səpa tətə.

22 Mpúgyú tillu kəesa Tafiti ke nti Sowapi kəesa-i tə sí:

23 Kolontunaa mpə pa kpila-tvəyv. Pa lü-tvəyv kvluw ke tawa taa na taa təyəni-wə na té tana-weyə pa icate nənəyə.

24 ɻena koluŋa təo səŋlaa náá tə-tvəyv nyémá na pá kv ta taa payale. Halı nyá pəyalv Yulii ná səpa tətə.

25 Tənayale Tafiti cəwa tillu sı: Polo na n̄ heeli Sowapı sı, paa pə kowwa i yəlaa tə pə taa kəli-i caalvγ. Pə wəe kē sı i polo icate təo na toŋ na i kəli-te. Nyaa polaa n̄ tasa-i m̄púyγ apalutv.

26 Yulii alv nuwa sı i padv səpa, ilena i wii-i.

27 Ləyaya temə, ilena Tafiti tili na i kpaya alv na i ləlvi-i apalv pəyaya. M̄púyγ Tafiti kvlapətv ntı tə ta maya Tacaa.

12

Nataŋ heeliyi Tafiti ke i saləka tvyv təm

1 M̄púyγ Tacaa tila Isə kvyɔyətvtv teləsvlv Nataŋ ke Tafiti kiŋ na i heeli-i sı: Apalaa napəli paa wəna naale ke icate kvlumtəle taa, ləlv ke toŋ tv na ləlv ke kvyɔntv.

2 Toŋ tv inı i ka wəna naaŋ na heen ke ssəsəm pə fei nyənuyγ.

3 Hewaya kvlumaya ke kvyɔntv náá wəna na i təokı, na ká na i piya pa wəe na pá təkı na pá nyɔɔki təntəmle, na ká həntəyı i tate taa na i nyənəyı-ke isuu i pεelə.

4 M̄púyγ kvyakv nakvli ikəm kəma toŋ tv inı na i la i təla pətəatəle, na i kisi a taa kē ləsvγ sı i lakəna ikəm inəyı m̄vvllə. Na i kpa kvyɔntv hewaya ɳke na i kv-i.

5-6 Tənayale Tafiti pááná huuwa kpakpaa təfaa na i tə sı: Ma tuuna Tacaa sı yolv wei inı i lapa mpv tə pə wəe sı i fəli heen lixiti ke yaasi wei i lapa mpv na i feina pətəatəle tə. Pəyele pə tu m̄vna pá kv-i kē.

7 Ntəna Nataŋ sı: Nyayale yolv inı. Isəyelı Isə Tacaa yɔyətaa sı inı i kpana-ɳ Isəyelı nyéma wulav na i ya-ɳ Sayuli niŋ taa

8 na í ha-η təyaya na alaa na í tu nyá niŋ taa ké Isęęeli nyéma na Yuta nyéma. Ye n ka heela-ı sı pəle pə ta təo-η i ka səosa-η.

9 Pepe təo ké n nyəna Tacaa təm kε yem na n̄ la mpi pə ta maya-ı tə? N ku Yulii na Amoni nyéma layate, na n̄ kraya i alv.

10 Timpi n nyəna-ı yem ke mpv na n̄ kraya Yulii alv tə, yooou kaa hatələna nyá təyaya tətə.

11 Mpýgú Tacaa tasaa sı: Maa yele na nyá piya taa nəyəlu wakələnyá laŋle. Maa ha nəyəluŋu nyá alaa ke nyá isentaa na ilé i sunna-wə na ilim na pə isəle.

12 Nyá ńmelaa ké na n la nəyəlu ta na. Ama ilim taa ké maa la ma nyəntu na Isęęeli nyéma təna na.

13 Tənaya Tafiti təma sı: Ma wakələna Tacaa ké. Iləna Nataŋ náá təmi-ı sı: Tacaa husa nyá isayatv, n kaa tasa səm.

14 Ama timpi n yelaa na Tacaa kolontunaa kpa i təo na pá ni pəntu tə, pəyaya ńka pə lula-η tə ńke kaa səna.

15 Mpýgú Isə kuyəyətutv tələsuv Nataŋ kpema i te.

Pasepa pəyaya səm

Mpýgú Tacaa yelaa na kvtəŋ səsəow nakulı ku kpa Yulii leelu pəyaya ńke.

16 Mpýgú Tafiti həka nəyə na í sələmī Tacaa ke pəyaya ńke ka təo. Atęęe i həntayə paahoo nna, nyalvuy fei.

17 Iləna i təyaya səsaa kaana-ı sı í kvlı ate i ta tisi. Pécó i kisa təyəv.

18 Iləna pəyaya sı kuyakv naatosompəyəlaya nyəŋku wule. Ama Tafiti waalı nyéma nyamna-ı ka səm təm ke heelvuy. Mpi tə, pa mayasaya pa taa kέ sı, wusasi taa kəle tə yəyətayana-ı i ta cə, ka laalaa na

ká sí isəntə tə ye tə heela-i i laŋle ká teesı wakəlvuŋ tətəyətəyə.

19 Ilə Tafiti nuwa pa wələtəyi təmayałe, ılena í cəkəna sı pəyaya səpa. Ntəna í pəəsi-wə sı: Ka səpaya? Pele sı: Ee.

20 Tənayale Tafiti kula atə na í sə ləm na í layası wontu. ılena í suv Tacaa təyaya taa na í hənti-i atə. I məla təyaya ılena í yəyəti na pá kəna-i təyənaya na í təyə.

21 Mpuyvule i waalı nyéma pəəsa-i sı: Wenti n lapa mpv tə, tə təpuyv suweyelə? Pə təka pəyaya ke kvtəkv ka ta səta ılena n̄ məli n wiiki na n̄ kisiyi təyəv. Pə mələaa na pəyaya sı ılena n̄ kvl na n̄ naalı təyəv na?

22 Ntəna Tafiti cə-wə sı: Ma wiikaya na má həkəyə nəyə ke mpv tə na má təeləyi kē sı ntanyı Tacaa ká ná ma pətəətələ na í waad-ke.

23 Təv, nəənəə ka səpa tə, pepe tə kē maa tasa nəyə həkuyv? Anı ma kaa pəsi na má təyanı-keye kusuyv. Ama māá təna na má polo ka kinj. Təfə ka fei sı ka tasəyi məlvuŋ ke ma kinj tətə.

Salvmaŋ lylvuy

24 Mpuyv Tafiti həesa i alv Pasepa laŋle na í kpətəna-i na í lvli apalvəpəyaya na í ha-keye həte sı Salvmaŋ, na Tacaa luyu suv-keye teu.

25 ılena Tafiti cəle-keye Isə kuyəyətəv tələsvəv Nataŋ na ilé i ha-keye həte sı Tacaa səəla-i.

Lapa ıcate ləekvuy (Kvtəəsvtv I 20:1-3)

26 Tafiti yoolaa wulav Sowapı ka tama Amoni nyéma ıcate səsəəle Lapa. Waatv wei i ləeka-te

27 ılena í tili na pá heeli Tafiti sı: Ma teesə ləm həyəlvuŋ ıcate ke ləekvuy.

28 Mpvu tə, kpeyeli yoolaa mpa pə kaasaa tə na ñ koo na ñ mu-te. Pə taa koo na má svu tə taa na pá məli-m sam.

29 Mpúygú Tafiti kpeyela yoolaa na pá kpa Lapa təo na pá leekri-te.

30 Iléna Tafiti kuli tə wulav kawulaya ntenuyu. Wula ke pa lupa-kv, kv yuŋ we isu kiloonaa hiu na naanuwa na liyiti ke mpvu, na pá tu kv təo kē liyitee pεe. Mpúygú pa temá-kvuyu Tafiti nyuyu na í kuu icatə taq kē wontu tuutuuma tətə.

31 Pə kaasa icatə yəlaa iléna í tu ləlaa ke kaafəntanaa təmle na ləlaa ke nyəyətu halənau na ləlaa ke tawa təma na ləlaa ke pilikinaa wəpu. Mpúygú Tafiti lapəna Amoni icatə təna. Iléna í na i yəlaa pá məli Yosalem.

13

Tafiti piya acaalətv

1 Pəle pə waali acaalətv lapa wulav te. Tafiti pəyalu Apəsaləm ka wəna neu alu nyəŋ nəyələn na pá yaaki-i si Tamāa na i isentaa luwa teu. Mpuyule Apəsaləm neu yətəte nyəŋ wei pa yaa si Amənəŋ tə i luju svu Tamāa iní.

2 Amənəŋ ka səəla i neu inəyti haləna í can i tu i təyti kutoŋ ke i təm taa. Mpi tə, pεelə iní i taa nyi apalv, ilé pu we Amənəŋ ke kate si í tokina-i.

3 Amənəŋ taapalu nté Tafiti taalv Samma pəyalu Yonatapi. Ilé i ka kē yulv layatu kē.

4 Mpúygú ilé i pəəsa-i si: Pepe təo kē halu nyaya wulav pəyalu taka na paa tanaŋ ɻku n̄ teŋ taasi ke mpvu? Mpuyule si: Ma səəla ma taalv Apəsaləm neu Tamāa kē.

5 Ntenga Yonatapi si: Cesu isuu pə wuk-i-ŋ, na nyá caa í koma-ŋ wiiluyu, ile n təmi-í si í yele na nyá neu Tamaa kəo na í lá təyənaya ke nyá isentaa na í tu-ŋ na n̄ təyə.

6 Mprýgú Amənəŋ cesaası pə wuk-i-í na í hənti na wulav polo-i wiiluyu. Iləna Amənəŋ sələmī wulav si: Hai, ma caa si ma neu Tamaa í kəo cəne na í tu-m kakalası naale na í cəle-m na má təyə.

7 Ntenga Tafiti tili na pá heeli Tamaa si í polo i taalu Amənəŋ naŋ taa na í ləpi-í təyənaya.

8 Mprýgú Tamaa pola Amənəŋ naŋ taa na í mayana Amənəŋ həntaa, na Tamaa la somtu na í huçuti na í tu kakalası,

9 ke təne iní na í kuuli na í su Amənəŋ na í kisi təyən. Iləna Amənəŋ tə Tamaa si: Ləsi yəlaa təna, na pa təna pá lu.

10 Mprýgylə Amənəŋ təma Tamaa si: Kəna-m təyənaya ŋkeye naŋ taa na má təyə ilə.

Iləna Tamaa kpayə kakalası nsı na í ponə Amənəŋ naŋ taa.

11 Peelə suu-i təyənaya, iləna Amənəŋ təki i niŋ taa na í təmi-í si: Ma neu, kəo tə suu.

12 Ntenga peelə si: Aai, taa wakəli-m ma taalu. Isəyəli nyáma u ləki mpu. Ilə taa la acaalətəv ntı.

13 Ye n lapa mpu leye maa suu ma feele? Pəyele nyáá pəsi Isəyəli taa acaaləh taa ləŋkv. Polo n̄ sələmī wulav, paa pə la isəna i ka tisi na má saa-ŋ.

14 Ama Amənəŋ ta nūna-í. Mprýgú i kripa Tamaa na toŋ na í wakəli-í.

15 Tənaya Amənəŋ luyu luu-i na i taa kpana-í na pə kəli isuu i ka səəla-í tə, na í təyəni-í si í lu.

16 Ntēna p̄eelō ma kapuka s̄i: Ha, n t̄oyənəȳ-m mpv
t̄ n s̄oosəȳ iṣayat̄ ke nti n tem-a-m lapv t̄ t̄ t̄ k̄.
Ama Amənəȳ ta nu.

17 Mp̄uȳ i yaa t̄emle tu na í heeli-i s̄i: T̄oyəni alv in̄
na í lu na n̄ kaləsi n̄onəȳ.

18 Ilēna t̄emle tu l̄esi-i awal̄i na í t̄ek̄i na í kaləsi.
P̄eelō in̄ i ka suu ḥkpalaśi capa kvcəcəl̄v k̄ t̄su
awulaa p̄eelaā mpa pa ta saata t̄ pa suuki t̄.

19 T̄enayale Tamāa c̄ela i capa na í tu i nyv̄v̄ taa k̄
t̄olv̄ma na í te nyv̄v̄ na í mak̄i kapusi na í t̄eeki.

20 Tamāa taalv̄ Ap̄əsaləm na-i, ilēna í p̄əssi-i s̄i: Nyá
taalv̄ Amənəȳ wak̄ela-η k̄? Ma neu, su. Taa suli t̄m
nt̄aȳ k̄p̄ayav̄ na n̄ yaa-t̄aȳ p̄ul̄, nyá taalv̄ k̄.

Ilēna Tamāa saali Ap̄əsaləm t̄eyaya taa t̄su
katayəlaya.

21 Mp̄uȳ wulav̄ nu p̄e t̄enayə mpv na p̄ááná k̄pa-i
s̄c̄əm.

22 Ilēna Ap̄əsaləm haya Amənəȳ na i taa. Ii tasəȳ-i
ȳoȳtənəv̄ ke mpi p̄e t̄o i wak̄ela i neu t̄.

Ap̄əsaləm kvwa Amənəȳ

23 P̄us̄i naale sikaa ilē pa k̄oɔki Ap̄əsaləm heen̄
hun̄tu nt̄é timpi pa yaa s̄i Paal̄i-Hasəo t̄oȳ Ifəlayim.
Ilēna Ap̄əsaləm yaa wulav̄ p̄eyalaā t̄enaya t̄oȳv̄.

24 Mp̄uȳ i polaa na í heeli wulav̄ s̄i: Ta caa, pa
k̄oɔki ma heen̄ hun̄tu. Ilē ma caaki s̄i nyana nyá waali
nyém̄a t̄ena í k̄o na té t̄oȳ p̄e acima.

25 Ilēna wulav̄ t̄ s̄i: Aai, ma p̄eyalv̄, ta t̄ena t̄e kaa
polo, p̄e taa k̄o na té sv̄ki-η s̄eyəla ke yem.

Mp̄uȳ Ap̄əsaləm caala-i, ilēna wulav̄ kisi
t̄esayəsaya na í l̄ap̄i-i p̄e l̄apa wulee.

26 Ntēna Ap̄əsaləm s̄i: Ilē yele na ma neu Amənəȳ
t̄ej-tv̄. Wulav̄ s̄i: Pepe t̄o k̄e n caa s̄i í polo nyá te?

27 I caala wulav ke teu, ilena ilé i yele na i pəyalaa təna polo. Haləna pə krepəna Amənəŋ mayamaya.

28 Mpúyú Apəsaləm heela i təmlə nyéma sı i paasəna teu, na pə kəma na Amənəŋ haya svlum na má heeli-me sı i kv-i, ilə i kv-i, i taa nyá, ma heeliname. Mpü tə, i kaası mə tı na i təyə apalvətu.

29 Waatu wei Amənəŋ haya svlum, ilena Apəsaləm təmlə nyéma la teitei ısu i ka heeluyu-wə tə. Na wulav pəyalaa təna kvlı na paa wei i kpa i kpañaya təo nq i se.

30 Mpúyú pa tayasa wulav ke kpakpaa sı Apəsaləm kعوا i pəyalaa təna pə ta kaası paa kvlum. Pəyele pəle pa we mpaav na pá tənə kpente.

31 Tənayale wulav kvlə kpakpaa na lajwakəlle na i cəli i wontu na i hənti ate na i waali nyéma náá cəli pəle pa nyəntu tətə.

32 Mpúyú Tafiiți taalı Samma pəyalu Yonatapı təma sı: Ta caa, Amənəŋ tike ke pa kعوا, pə taya nyá pəyalaa təna. Apəsaləm ka haya-i na i taa kék timpi i ka wakəla ilé i neu təyə.

33 Ilə wulav, taa huyuti lotu sı nyá pəyalaa təna səpəna, Amənəŋ tike kék.

34 Mpúyú Apəsaləm sewa.

Wulav taŋlu kvsə ıse ke kpakpaa, ilə i na samaa na i waali təo kəle puyu cələ mpaav taa.

35 Tənayale Yonatapı təma sı: Aŋha, wulav, nyá pəyalaa tapəna nté ısu ma heeluyu-ŋ tə.

36 Yonatapı nəyə ta tiita ate, ilə wulav pəyalaa tapayale, na pá tvlı nəəsi na pá wii təkpo na wulav na i waali nyéma pəle pa luki ıselvəm.

37-38 Apəsaləm ka sewa tə Amihuti pəyalu Taləmayi wei i ka kék Kesuli wulav tə i teyə i ka

polaa na í caya pusı tooso. Na Tafiihi náá wiiki i pəyalv Amənəŋ təo kē tam.

³⁹ Wulav kəma na í heesi i ti lanjle ke Amənəŋ səm təo, ılena í yele Apəsaləm kuyu təm ke pəekuyu.

14

Apəsaləm məlvuy ke Yosalem

¹ Mpúgyu Tafiihi yoolaa nyuyu tv Sowapı cəkənaa sı wulav haya Apəsaləm na pááná.

² Iləna í tili timpi pa yaa sı Tekuwā tə na pá kəna-i alv layatu nəyəlv na í heeli-i sı: Cesı isu nyá lanjle wakəlaa na n̄ suu ləyaya wontu isu yvlv cakuyu ləyaya na pē taajı tə, ıle taa sayalı nim.

³ Na í kəesi-i təm nti i ka yəyətı wulav kinj tə.

⁴ Mpúgyu alv inı i pola wulav te na í hoti i təe na í tə sı: Hai, ta caa, ya-m.

⁵ Ntəna wulav sı: Pepe lapa ye? Ntəna alv sı: Hai, ta caa, ma paalv səpaya na pē yele-m leelu.

⁶ Pəyele maa wəna apaləpiya ke naale. Mpúgyu sı yoo taale, nəyəlv fei sı í loli-sı. Iləna ləlv ku i taapalv.

⁷ Tənayale ma nyáma təna kvlaa na pá səŋ ma təo sı má yele na pá ku kvlv. Si paa kvlv inı i ka kpayana i caa wənav, isu pa kv-i. Isələ kvlumtəle nte tui kaasam təyəle pa təesəyi naŋtuyu. Pə kaa kaası ma paalv kē pəyaya ŋka paa yaakəna i həte təyə tətu taa.

⁸ Ntəna wulav sı: Kpe nyá te na má paasəna nyá təm.

⁹ Mpuyvle alv cə-i sı: Paa mpi pə lapa pē wəe ma na ma caa təyaya ta təm pə taa wəe nyá na nyá təyaya mə nyəntv.

¹⁰ Mpuyule wulau tōma sī: Ye nōyelū laki nyá tōm ke tōm nti tē taa, ilē n kōna-i ma kiñ, i kaa tasa-ñ tokinav.

¹¹ Ntēna alu tasa sī: Ta caa wulau, tuuna nyá Isō Tacaa sī yulu leetulu inī i kaa ku ma pəyaya na pē yele ncaale. Mpuyú wulau ná tuuwa sī: Na Isō, nōyelū kaa kpaya nyá pəyalu tōo kē nyuluyu.

¹² Mpuyule alu sī: Hai, Tacaa, yele na má tasa tōmuyu kolvomuyu ke yəyətuyu. Ilēna wulau sī: Yəyəti.

¹³ Kelenā alu tō sī: Na pepe tōo kē n caa n wakeli Isō yəlaa ke mpuy? Mpi tō, nyá kuna nyá tī tōm ke timpi nn caaki sī n mələna nyá pəyaya ḥka n təyənaa tō.

¹⁴ Ta tēna tū sī teitei kē isu pa pəlvuy lūm ke atē na pē fei kpav tō. Ama Isō naa kuyi, ilé i caaki kē sī pá hólí suulu ke wei pa lōwa tō na pá mələna-i.

¹⁵ Tacaa, nōnōo ma kōm isəntō tō, ma ta kōo yem, nyá yəlaa nyasəna-m. Pə tōo kē ma kōma sī má yəyətəyəna-ñ na ntanyi n ka tisi.

¹⁶ N ká mu ma tōm na n ya-m mpa pa luki sī pá kpiisi ma na ma pəyaya sī tē taa na Isō kpancoou tō pa niñ taa.

¹⁷ Ma tu ma taa sī nyá tōm ka yele na má hēesi. Mpi tō, Tacaa, n wee kē isu Isō isətaa tillu. N faki kūpantu na isayatu. Nyá Isō Tacaa i wee nyá waali.

¹⁸ Mpuyú wulau tōma alu sī: Taa ḥmesi-m nti ma pəsəy-ñ isəntō tō. Alu sī: Yee, yəyəti ma ee.

¹⁹ Ilēna wulau sī: Isəntō Sowapí nōyə fei tōm tēne tē taa? Ntēna alu sī: Hai ta caa wulau, ma tuukina-ñ sī ntəñkpəesaya fei. Tampana yaa, nyá tēmle tu Sowapí tuña-m tēmle tēne na i heeli-m tē tēna nti ma yəyətəyí isəntō tō.

²⁰ Sowapí tuka ituule ke mpuyú sī n ká cēkəna na n mələna Apəsaləm. Mpi tō, n kē ləmayasəle tu kē na

ń nyəmá pə təna mpi pə laki tə ısuı Isə ısətaa tillu.

21 Pəle pə waalı kék wulav təma Sowapı sı: Təm ntı tə təma, polo na ń kəna Apəsaləm.

22 Tənayale Sowapı hota wulav nəjhəe təe kék kpakpaa na í kooli-ı kypantv. Iləna í tə sı: Hai, Tacaa, sanja nté ma nawa sı n hula-m suulu ke timpi n tisuyu ma təm təne tə.

23 Mpuyule Sowapı təe Kesuu na í kəna Apəsaləm ke Yosalem.

24 Kelenä wulav sı: Apəsaləm í caya ı təyaya taa, má na-ı ta ıse í taa suli.

Iləna Apəsaləm mələ ı təyaya, ı na wulav paa naakı təma.

Tafiti na Apəsaləm pa ciikuğu

25 Nəyəlv ta haŋna Apəsaləm ke teu ke Isəyeli təna taa. I njamatv təna ka tewaya, ı tiili feı paa kpətiya mayamaya.

26 I ka wəna nyəəsi ke səsəm kék, na pu wəe sı pā humi-ı paa pənaya ɳka. Mpi tə, ı nyəəsi í kəma sı wə yuŋ kék. Ye pa huma-ı sı yuŋ wəekı kiloona naale na həyəlvən yuŋ ısu wulav mayasəlaya wəv tə.

27 Apəsaləm lvla apalvpiya tooso na alvpəyaya kvlvmay. Pa yaa-ke sı Tamaa, ka ısentaa ka luwaya.

28 Mpýýú Apəsaləm caya pusı naaleye Yosalem. Ilə ı na wulav paa keesiyi təma.

29 Iləna í yaa Sowapı sı ı tiliyi-ı wulav kij na ilé ı kisi, na í tasə-ı yaav ke təm naale nyəm na ilé ı kisi tətə.

30 Ntəna Apəsaləm tə ı təmle nyəma sı: Sowapı taale nté ma nyənte kəŋkəŋ taa, í polo na í sə-teyə kəkə.

Iləna pəle pa polo na pā sə-teyə kəkə.

31 Mpuyule Sowapi pola Apəsaləm təyaya taa na í pəəsi-ı si: Pepe təo kék nyá təmle nyéma səpa ma taale ke kəkə?

32 Kelenə Apəsaləm si: Ma tila nyá waalı kék təm payale si n̄ kəo na má tili-ŋ wulav kiŋ na n̄ pəəsi-ı si pepe təo kék i tila ma waalı ke Kesuu? Pü kəla teu si má saalı təna. Ma caa si ma na wulav té ná na ye ma lapa-ı isayatv nti i kv-m.

33 Mpuyú Sowapi ná polaa na í heeli-təyi wulav. Iləna wulav yaa Apəsaləm na í kəo na í hənti wulav ke atə na ilé i wayalı-ı.

15

Apəsaləm kvlvgy ke wulav təo

1 Pəle pə waalı kék Apəsaləm hika yoou kəeke na kpayanəŋ na taŋlaa ke nüle na naanuwa (50).

2 Tanaŋ tanaŋ ke Apəsaləm lükaya ləŋ na í puki icate nənəŋə səsaya mpaav kpeenja, ye nəyələ hika təm si i puki wulav teye huvvle, ilə i yaa-ı na í pəəsi-ı si: Icate nteye n̄ luna? Ye ilé i cə-ı si: Ma kék Isəyeli kpekəle təne tə tu

3 ilə i təmli-ı si: Nyəni, n̄ wəna tampana kék. Pécó ye n̄ pola wulav te nəyələ kaa paasəna-ŋ.

4 Kasa, ye maa kəna huvvlu ntə, ma kiŋ nté təm nyéma ka kənəya na ma tayənəyi pa təmnnaa.

5 Ye yəlvu í kpətəyəna-ı si i həntəyi atə ilə i kpipli-ı na í wayalı-ı.

6 Mpuyú Apəsaləm lakaya Isəyeli nyéma təna mpa pa pukayana təmnnaa ke wulav te tə. Na Isəyeli nyéma laŋja həekayana-ı kék.

7 Pənaya liyiti nyəŋka taa ké Apəsaləm təma wulav sì: Tacaa, yele na má polo Hepələŋ na má lá kətayaŋka maa sì Tacaa ke nəyə sì maa ləpi-i tə.

8 Mpi tə, waatu wei maa wə Kesuu təyə ma sì Tacaa ke nəyə sì ye i yelaa na má məli Yosalem, inəyī maa la təmlə.

9 Ntəna wulav sì: Polo.

Iləna Apəsaləm kəli na í təe Hepələŋ.

10 Mpuyvle Apəsaləm tila tillaa ke mukaya ke İseyeli tətu təna taa sì ye pa nu tutuğun ilə pa yəyəti sì: Apəsaləm kəle wulav na í wə Hepələŋ.

11 Yosalem nyəma ka sii-i yelaa ŋmuŋyū (200) pəle pa nuna-i teu ké, pa ta cəkəna nti i həkaa tə.

12 Waatu wei Apəsaləm lakaya kətası, iləna í tili na pá yaa Kilo tu Ahitofeli wei i ka ké Tafiti səpaapı tə. Mpuygú samaa huka səsəm ke i kiŋ na pá təŋna wulav açaŋa ke cayav.

Tafiti sewa ke Yosalem

13 Mpuygú nəyəlv kəma na í ci Tafiti ke səkpalyv sì: İseyeli yəlaa keesa isə na Apəsaləm təo.

14 Iləna Tafiti yəyəti i waalı nyəma təna mpə paas wə i kiŋ ke Yosalem tə sì: I kəli na tə se, təfə Apəsaləm u yeki-tu. Ila təcav, ye pə təya mpv i ká tuti-tu na í ku icatē nyəma təna.

15 Ntəna wulav waalı nyəma tə sì: Eε, Tacaa tu la tə təna nti n heeliyi-tu tə.

16 Mpuygú wulav na i təyaŋa nyəma təna pa luwa, na í kaasi alaa naanuwā sì pəle pá tanj təyaŋa.

17 Wulav lu mpv iləna i yəlaa təna tu i waalı na pá səŋ təyaŋa kantəkaya nyəŋka kiŋ.

18 Mpúgyú i témle nyéma tēna na i taŋlaa tēna tu-i hékü, na Katí yoolaa náá kóo yélaa nasətoso (600) na pá tēe-i nøyó.

19 Mpúgyú wulau pəəsa Katí yoolaa nyuyu tu Itayi si: Pepe təo ké mə kóma ta kiŋ tətə? I məlì Apəsalóm coló. Mpi tə, mə ké cəəsələa ké i ta ké tētu nyéma.

20 Aní noənəo kele i tapa, ilena máá kpakəyí-meyę kpakpaa na má cəəkəna. Pécó ma mayamaya ma ta nyí ma təpote. Mpú tə, i məlì. Tacaa í paasəna-me na í la-meyę kypantv.

21 Tənayale Itayi cə wulau si: Ma tuuna Isə na nyá si: Timpi n ka polo tə tənaya tu polo, paa səm mayamaya tu si.

22 Ntēna wulau tə Itayi si: Ye mpv tēe nøyó.

Ilena Itayi na i yélaa tēna na i piya tēna pá tēe nøyó.

23 Mpúgyú wulau na i yélaa pa tu mpaav na pá tēekí. Ye i tala icaté nte, tèle tə yélaa pəlì isəlvum na pá makí kapusi. Ilena wulau náá tēe Setələŋ lóov na i yélaa náá təŋna wulaya tētu təo təo.

24 Kotulu Satəkí na Lefii nyéma mpa pa səyəlaya Isə atakaa tə paa we tēne iní tətə. Mpúgyú pa su Isə atakaa na Apiyataa səyaa na yélaa təŋja luu ke icaté taa.

25 Ilena wulau tə Satəkí si: Məŋna Isə atakaa ke icaté taa. Ye Tacaa ká hvli-m suulu, i ká mələna-m na maa tasa-i nau ke i lonte taa.

26 Ama ye i ka tə si: Aai, maa caakí-ŋ, ilə í la-m isəna i caakí tə.

27 Mpúgyú wulau tasa Satəkí ke heelyu si: Nyana nyá pəyalu Ahimaası na Apiyataa pəyalu Yonatan í mələna laŋhvulumle ke icaté taa na í feŋiyi.

28 Tu tanj wulaya tētu pəyó tətəsəlenaa, na má nu icaté alaafəya təm.

29 Mpúgyú Satoki na Apiyataa pa mélèna Isø atakaa ke Yosalem na pá caya tèna.

Tafiti tila fejlu

30 Mpúgyú Tafiti taka i isentao ke saalaya na í wiiki na í kpaaki Olifinnaa pulaya tøo kék nøøhee kpete. Na i waali nyéma náá takü pélé pa isentao na pá wiiki mpvu tøo.

31 Iléna pá kóo pá heeli wulav si Ahitofeli tènya Apësalém. Ntëna Tafiti si: Hai, Tacaa, Wakéli Ahitofeli layatu.

32 Waatu wei Tafiti tala pulaya nyuyu taa timpi pa seekí Isø tøo, ilé i taapalu na i layatu tasvlu Akii tv Husayi kómayale na lañwakelle na i capa célaa na i nyuyu na tetu.

33 Ntëna Tafiti si: Ye n tènyayi-m pë kaa waasi-m.

34 Mélù icaté taa na nì heeli Apësalém si n ka kék ma témle tv ke løj kék, ilé nøønoo n caa si nì nyenayi inayi nyá caa. Waatu inayi n ka wakéli layatu nti Ahitofeli tasayi-tøo.

35 Pèle pë paasi kótélaa Satoki na Apiyataa pa we ténaya. Ye n nu ntiyi Apësalém pa tøo n polo nì heeli-wé.

36 Pa pøyalaa Ahimaasi na Yonatañ pa we ténaya, n ka tili-we na pá kóo pa heeli-m.

37 Mpúgyú Tafiti taapalu Husayi mélù icaté taa kék waatu wei Apësalém kómä tøo.

16

Tafiti taapalaan i kolontunaa

1 Waatu wei Tafiti tee Olifinnaa pulaya nyuyu taa kék pëcø, ilé Mefipaali témle tv wei pa yaa si Sipa tøo i kata-i kélé na i kpanjasì naale. Na pá høka si tøo kék potopotonaa ñmuvuyu (200) na lesenj kuvulu paya

ke nūnūwa (100) na tuŋ pee lūm nyəna ke tukun
nūnūwa (100) na sūlūm huluğu.

² Mpúygú wulav pəəsa-i sı: Pepeye n lakəna? Ntəna Sipa sı: Nyá təyaya nyéma ka cakı kpaŋası. Ifepiya təyənaşa nté potopotona na tuŋ pee ane. Mpá pá kawa wulaya tətu taa, ile pa kuna sūlūm pəneye lükətəv.

³ Mpúygú Tafiti pəəsa-i sı: Leye Mefipaalı wəe? Mpuyule sı: Mefipaalı pola Yosalem sı Isayeli nyéma í cəle-i i cəsə Sayuli kawulaya ke pənente.

⁴ Ntəna wulav təmi-i sı: Mefipaalı nyəm təna pəsa nyá nyəm.

Mpuyule Sipa hənta Tafiti ke atə na i tə sı: Hal, tá caa wulav, ma sama, hulv-m suulu ke mpv.

Simeyi təŋsəyi Tafiti ke mpusi

⁵ Tafiti tala Pahulim ile Sayuli luvayu tv wei pa yaa sı Kelaa tə i pəyalu Simeyi luwayale na í təŋsəyi-i mpusi.

⁶ Iləna í ləyə í na i waalı nyéma tənaya pəe. Pəyele ilé i yələaa na i yoolaa ka tv-i həkv kék.

⁷ Simeyi nyaasaya Tafiti kék sı: Polo polo n̄ teε, yulvkulv na isayav nyá.

⁸ Tacaa í məŋna Sayuli wei i kawulaya n leekaa tə i na i təyaya nyéma pa səm təm ke nyá nyuyu taa. Pə təo kék Isə leekaa nyá kawulaya na í cəla-kęyə nyá pəyaya. N pəsuyu yem kék isəntə na n̄ cəəki tə nyá isayatv fələyəna-ŋ. Mpi tə, n kék yulvkulv kék.

⁹ Mpúygú Seluya pəyalu Apisayi təma wulav sı: Pepe təo kék haya kanə ka tuvkı tá caa wulav ke mpv? La suulu na n̄ yele na má seti i nyuyu.

¹⁰ Ntəna wulav sı: Sowapına i neu Apisayi mə təm suwe? Ye i tuvkı-m Isə heelina-i sı í tuv-m. Ilə awe kák preeesəna-i sı pepe təo?

11 Mpuyvle Tafiti tøma i waali nyéma tøna na Apisayi si: Ma tapuyv tøe pøyaya ná tá kisi ma weesuyu ke pøekuyv, halı mpuyv Pencamee tu na? I yele-i na í tuv-m. Tacaa hana-i pø mpaav.

12 Ntanyi Tacaa ká ná ma wahala na í leeti-m kùpantu ke mpusi iné i lonté.

13 Mpuyv Tafiti na i yølaa pa tuvuta pa mpaav na Simeyi náá wé puyv køjkøj tøa na í tøjna wulav mpusi tøjsuyv na í løki-i pøe na í kusøyi mvsuyv na i tøo.

14 Wulav na i yølaa pa tala Yaatanı nøgø ilena pá høesi tøna.

Husayi tøjø Apøsaløm

15 Mpuyv Apøsaløm na Isøyeli samaa tøna pa svu Yosalem taa na Ahitofeli ke i waali.

16 Waatu wei Tafiti taapalu Husayi tala Apøsaløm ilena í sœe-i si: Mø na tetv, mø na tetv.

17 Ntøna Apøsaløm pøøsi-i si: Anı nyá taapalu nté ma caa. Pepe tøa ké n ta tøj ilé?

18 Ntøna Husayi cø si: Wei Tacaa na yølaa panø na Isøyeli nyéma tøna løsaa tøgø ma caa tøjuyv.

19 Pø tu wøe si i pøyalu nyaya maa la tømle ke teitei isu maa lapu nyá caa ke tømle tø. Mpuyv maa la nyá.

Apøsaløm na Tafiti alaa pa tøm

20 Mpuyv Apøsaløm tøma Ahitofeli si: I mayasi na té ná mpi pø we lapu tø.

21 Kølena Ahitofeli si: Svuna nyá caa alaa mpa i yølaa si pá tanj tøyaya tø. Waatu inøyi Isøyeli nyéma tøna ká ná si n pøsa nyá tøgø nyá caa kolontu. Ilena nyá waali nyéma náá nyøø tonj.

22 Mpúygú pa sika Apësalém ke cokèle ke kawulaya tèyaya pata tøø. Na í na i caa alaa pá suu Iséyeli nyéma tèna isentaa.

23 Layatu nti Ahitofeli tasaya Apësalém ke waatu iní tø tu we teitei ké isu Isø yøgøtøgøna. Paø Tafiti mayamaya Mpúygú pu wee.

17

Husayi na Ahitofeli pa layatu tasvyy fayav

1 Mpúygú Ahitofeli tøma Apësalém si: Yele na má lësi yoolaa ke yølaa iyisi naanuwa na naale (12000) na má tv Tafiti waali ke ahoo ane.

2 Ntanyi maa kpøli-i tiili na í kawa na i yølaa ya, ilena má ku-i i tike.

3 Ilena má kuu yølaa tèna na má køna-ñ. Nyá kolontu í søpa, pa tèna pa møløgø nyá kiñ kék na yølaa heesi.

4 Mpúygú Apësalém na Iséyeli søsaa tèna pa lanja heenaa tøm nti.

5 Ama Apësalém sisá tø taa, ilena í tø si: I yaa Husayi na tø nu ilé i nyøntu.

6 Husayi køma, ilena í heeli-i Ahitofeli kuyøgøtøtu na í pøøsi-i si: Tu la mpø yaa isøna? Nyáá yøgøti nyá nyøntu.

7 Ntøna Husayi si: Ahitofeli kuyøgøtøtu tønø tø ta tønø pøønente.

8 Nyá mayamaya n nyéma si nyá caa na i yølaa pa kék apalaa kék. Pécó pa we pááná kék isu yulu kpakuyvu tøyølaya pøøyaya na ká we isøna tø. Nyá caa kék yoolu kék. I høntøgø yem kék ahoo.

9 Pø nøkaa isøntø i ñmelø løøu yaa tiili taa kék, na ye pa ku tø taa lølaa, yølaa í nuwa paø tø si Apësalém waali nyéma kpisaa.

10 Halı səyəntü kpa tá taa apalaa mpa pa wε apalvtv
isü təyəlası tə. Mpi tə, Isəyəli nyéma təna nyéma sı
nyá caa ké aka. Pəyele i wəna yoolaa taa yoolaa.

11 Mpı tə, ma tasəyi-ŋ layatv sı nı kotı Isəyəli nyéma
tənaya tuutuuma. Pə kpayav Taŋ na pε polo Peesepa
tə. Iləna nyana wε í polo nyá caa ke yoonav.

12 Tu mayana-i tiili na té hoti i təo isü tev. Ilə i na i
yəlaa pa taa nəyəlv kaa fiti.

13 Ye pa sewa, na pά svu ıcate natəl tə taa, ilə Isəyəli
nyéma təna ponə ɻmusı na pά tuu ıcate nté na pά
tiina ləow. Halı pə kaa kaası kolonjya.

14 Mŕyú Apəsaləm na Isəyəli yəlaa təna təma sı:
Husayi nyəntü lapa sana na Ahitofeli nyəntü.

Pəyele Tacaa ná tv i taa ké sı i wakələyi Ahitofeli
layatv tasvıyo mpəyi na pə kəna mpusi ke Apəsaləm
təo.

Tafiti sewa na í tesı Yaatanı pəyə

15 Mŕyú Husayi polaa na i heeli kətəlaa Satoki
na Apiyataa ke layatv nti Ahitofeli tasa Apəsaləm na
Isəyəli səsaa tə, na layatv nti inı i tasa-wε tə.

16 Sı pά tili ləŋ na pά heeli Tafiti sı i taa svu ahoo
anęxę Yaatanı tətekəle taa təna. Pə taa kəo na i na i
waali nyéma təna pά wεe asola taa.

17 Yonataŋ na Ahimaası pəle pa wε hite nəyə ke
ıcate waali sı nəyəlv i taa na-wε. Mŕyú təmlə tv
alv nyəŋ nəyəlv i polaa na i heeli-wε sı: I polo mə
mayamaya na i heeli-təyı wulav Tafiti.

18 Ama ıfepu nəyəlv ná na-wε na i polo i tayası
Apəsaləm. Mpı pa cekənaa sı pa na-wε, iləna pά se
ləŋ na pά polo Pahulim ıcate ke apalu nəyəlv i te na
pά ɻmelı i ləkə taa.

19 Mpúgyú alv nɔyəlv kraya puuyu na í takí ləkə təo na í le kütɔyəv pee, sì nɔyəlv í taa cækəna sì puvpu wε təna.

20 Ntəna Apəsaləm təmlə nyéma svu təyaya ŋke ka taa na pá pəəsi alv ke Ahimaası na Yonataŋ pa təo. Alv sì: Pa tesa ləov.

Təmlə nyéma pəekaa pa ta na puv, ɬəna pá məli Yosalem.

21 Pa təewa, ɬəna Ahimaası na Yonataŋ pá lu ləkə taa na pá polo pá heeli Tafiti si: Kvlı na n̄ təsi pəyɔ ke ləŋ, na pá kəes-i nti Ahitofeli kəesa Apəsaləm sì pá la Tafiti-wε təo.

22 Tənaya Tafiti na i yəlaa pa kvlə kpakpaa na pá təsi Yaatani. Pə kəma sì pə nyaaləy়i tə pə ta kaasi nɔyəlv. Pa tesa pa təna.

23 Ahitofeli nawa sì pa ta mv i təm, ɬəna í kvlı na í kpeelı i kpaŋaya na í kpe i te. I heela i təyaya nyéma ke nti tə wε lapu tə, ɬəna í tó i təy়i ɻmənaya na í sì na pá pimi-i i caa pəlaav taa.

Tafiti ke Mahanayim

24 Tafiti pa tala Mahanayim, ɬe Apəsaləm na ɻseyəlì yəlaa mpa pa təŋaya i waali tə pa tesa Yaatani kəle.

25 Apalu wei pa yaa sì Amasa təy় Apəsaləm leeta yoolaa wulav Sowapılonte. Amasa inu i caa kék ɻseyəlì tv kék na pá yaa-i sì Yetee. I too kəle Nahası pəelə Apikaali, ɬé i neu nté Sowapı pa too Seluya.

26 Mpúgyú Apəsaləm-wε pa sika Kalaati tetv taa.

27 Tafiti pa tala Mahanayim, ɬəna Amoni tetv icate Lapa tv Nahası pəyalu Sopi, na Lo-Tapaa tv Amiyəlì pəyalu Makii, na Kalaati tetv icate Lokelim tv Paasilayi

²⁸ pa pona Tafiti-weyé kuhéntéj na cemsenaa na heesi, na tøgønaya pee, na mulum, na pee kutojee, na soona ke loosi naale.

²⁹ Na tunj nim na naaním na heenj, na waakasenaa. Mpi tø, pa tønaya kë si ikaalé na nyøgosí na lükøtu pø piu-weyé wulaya tetu taa kë.

18

Apøsalom na i yoolaa pa kpisuyu

¹ Mpúygú Tafiti kota i yoolaa na í kpa pa taa kë yoolaa iyaya (1000) nyuyu nyéma na nunuwa (100) nyuyu nyéma.

² Iléna í céla Sowapí ke tintiyile, na Sowapí neu ke tintiyile, na Katí tu Itayi ke tintiyile na í tø si: Má name tu pona yoou.

³ Ténayale samaa tøma-i si: Aai, pø fei si n lu. Mpi tø, paa pø kela-tu na té se nøyølv u paasøyøna-tv. Paa ta taa yøløaa høyølvu søpøna awusa. Ama nyá we kë isu ta taa yøløaa iyisi naanuwá (10000). Mpø tø, pø kela teu si n saali icaté taa na pø kela-tu ilø n søna-tv.

⁴ Ntøna wulav si: Tøv, maa la nti tø maya-meyé teu tø.

Iléna wulav søj nønøyø na yøløaa luki iyisi iyisi na nunuwa nunuwa.

⁵ Mpúygú wulav tøma Sowapí na Apisayi na Itayi si: I nyøni ma isentaa na í la ma pu Apøsaløm tøpømm.

Iléna yøløaa tøna nu mpø.

⁶ Mpúygú Tafiti yøløaa polaa si pa yookina Apøsaløm-weyé Ifølayim høtvøv taa.

⁷ Yøløaa iyisi hiu (20000) tøcu ke Tafiti nyéma kuwa Apøsaløm nyéma taa.

⁸ Mpúygú yoou yawa tetu tøna taa. Høtvøv tøgø yøløaa mpaya kuyaku ñku tø pø kela mpa layate tøgaa tø.

Sowapi kwa Apəsaləm

9 Mŕúgyú Apəsaləm tutə i təyı Tafiti yəlaa taa na í caya kpayanu. Iləna kpayanu seena-i na í susı-i tuvən səsəən nakvıli ku pilinjası taa, na i nyəəsi həkəna-sı na í susi na kpayanu náá təe.

10 Nəyəlv ná mpu, iləna í heeli Sowapi sı: Ta caa, ma naawa Apəsaləm na í susina tuvən.

11 Ntəna í təmli-i sı: N na-i ilə pepe təo ké n ta ku-i tənaya kpakpaa. Hali maa ha-n liyitee nyəyətən naanuwa kəle na tampala.

12 Mŕúgyú apalı inı i cəwa sı: Paa liyitee nyəyətən iyaya (1000) ke n tu ha-m ma niŋ kaa kpa wulav pəyalı təo. Mpi tə, tə nuwa nti wulav heelə nyá na Apisayi na Itayi sı í la laakdəli na inı i pəyalı Apəsaləm tə.

13 Paa maa lapa kaanuṭu na má ku-i, wulav ka nu-təyı. Nyá mayamaya n taa waasi-m.

14 Ntəna Sowapi sı: Maa səyəyi nyá kiŋ kə yem. Iləna í kpaya əmantaası tooso na í polo í yaya-səyı Apəsaləm fulaya təo. Mpi tə, ilé i taa səta.

15 Mŕúgyú yoolaa naanuwa wei i təkaya Sowapi yoou wontu tə pa tama Apəsaləm na pá təesi-i kuyu.

16 Mŕúgyú Sowapi hvla tutuyu na yəlaa koti na pá həesi pa kolontunaa təyənuğu.

17 Iləna pá kpaya sətu na pá pəti púyú nakvıli ku taa ké hətuyu taa na pá kaa i təo ké kaŋmaaya təkelem, na Apəsaləm yoolaa təna se na paa wei í məli i te.

18 Waatu wei Apəsaləm ka wəna i isə təyo i yelaa na pá əma-i akele ke wulav tətekəle taa ké Yosalem kiŋ, na í yaa-i sı Apəsaləm akele, sı inı i fei apalıpəyaya tə paa yaakəna i həte. Na pá yaaki-i mŕúgyú haləna saŋa.

Tafiti nuwa Apəsaləm səm

19 Mpýýú Satəki pəyalu Ahimaası təma sı: I yele na má ləyə ma tı na má pona wulav ke təm kəpantu sı Tacaa ha-i tampana na í yapi-i i kolontunaas niŋ taa.

20 Ntəna Sowapı tə sı: Pə taya nyaa heelina wulav ke təm kəpantu ke saŋa. Mpi tə, i pəyaya səpəna.

21 Iləna Sowapı tə Itiyopii tu sı: Polo na n̄ heeli wulav ke mpi n nawa tə.

Ntəna Itiyopii tu hənti-i atə na í tú casəle.

22 Mpýýú Ahimaası tasa Sowapı ke təm sı: Paq pü la isəna yele na má se Itiyopii tu waalı. Sowapı sı: Ma pəyalu, pepe nyuyu təo kē n caa pote? N kaa waa pə taq se.

23 Ahimaası sı: Paq pü la isəna pə wee sı má polo kē. Iləna Sowapı sı: Təv, polo.

Mpýýú Ahimaası kpayə tetekəle mpaaav na í polo í laclı Itiyopii tu.

24 Waatı inı Tafiti ka caya nənəəsi naale həku na í tanjaa. Mpýýú tanjlı kpə nənəçə nyuyu taa, iləna i loosi nəyəlu i seeki i tike na í kəŋj.

25 Iləna í má kapuka na í heeli wulav, na apalı inı i tanjna sewa na í kəŋj. Ntəna wulav sı: Ye i tike i seekina təm kəpantu ke i kəŋjna.

26 Mpýýú tanjlı tasa lelü ke nav na í seeki na í kəŋj. Iləna í má kapuka na í heeli nənəçə tanjlı sı: Nəyəlu ná kəŋjna ntəyə i tike təkoŋ tətə. Wulav sı: Təm kəpantu tətəçə ilé i kəŋjna.

27 Mpýýulə tanjlı sı: Kancalaya nyəŋ sewa nəyəsəna Ahimaası sewa kē. Ntəna wulav sı: Yulv kəpaŋ kē, na təm kəpantu ke i kəŋjna.

28 Ahimaası talaa, iləna í má kapuka sı: Alaafəya kē yoo, ta caa.

Iléna Ahimaasi hénti wulav ke até na í témí-i sí:
Nyá Isó Tacaa wei i yapa-ñ nyá kolontunaa mpa pa
kulayaa nyá tao téyel teeli tó.

²⁹ Nténa wulav péesi-i sí: Apésalém wéna
alaaféya?

Ahimaasi sí: Ma nawa samaa tuutuumá ke waatu
wei Sowapi tila-tu tó, ilé ma ta nyí mpi pa lakaya tó.

³⁰ Wulav sí: Nyáá sénja kpeenja tao cene.

Iléna Ahimaasi kée na í sénj.

³¹ Itiyopii tu tala kpakpaa, iléna í tó sí: Ta caa, tóm
kupantu ke ma kóejna-ñ. Saña Tacaa ha-ñ tampana
na í ya-ñ mpa pa kulayaa nyá tao tó pa niñ taa.

³² Nténa wulav péesi-i sí: Na Apésalém wéna
alaaféya? Iléna í tó sí: Ta caa, nyá kolontunaa téna
na mpa pa lókéna-ñ asalau tó pá weé isu Apésalém.

19

Tafiti lajwakalle

¹ Mpúgyú wulav laakali pésaa na í kpaaki até na
isotaa kutuluyu taa na í wiiki na í yéyéteyí sí: Hai,
ma pu Apésalém, ma pu Apésalém. Ye maa séréna
nyá lonte pé taa kélí teu? Ma pu Apésalém, hai, ma
pu.

² Mpúgyú pa polaa na pá heeli Sowapi sí wulav
wiikina nté na í huuyutiyi lotu ke Apésalém tao.

³ Iléna kuyaku ñku ku lajhulvumle pési lèyaya ke
yélala taa. Mpi tó, yélala nukaya pa yéyéteyí sí wulav
caya i pèyaya lèyaya.

⁴ Féele lapa yélala na yoou ñku pa yoowa téyó, iléna
pá svu icate taa téhee.

5 Na wulau náá hóka i isentoo ké saalaya na í kiisiyina nögyö sësaya si: Hai, ma pu Apësalóm, hai, ma pu, hai, ma pu.

6 ÍMpúygú Sowapí sun wulau kinj ke nañ taa na í témiri si: Saña n tuyi fëele ke nyá témle nyéma mpa pa yapa nyá na nyá pëyalaa na nyá pëelaa na nyá alaa tøgö.

7 Mpa paa caaki-η tøgö n sëolaa na nyá taa kpaakéna mpa pa caaki-η tø. N lakuyu isentoo tø pë hviléyi ké si n nyønøyi nyá yoolaa na pa nyuyu nyéma ke yem. Pë laki-m isu ye taa sëpëna na Apësalóm wëna i weesuyu pu këla-η teu.

8 Mpü tø, kuli na n lu na n yøyøtëna yølala na pa laña hee. Ma tuukina Tacaa si ye n ta lu pë kaa kaasi paa yulu kvlum ke nyá kinj ke ahoo ane. Na mpi pë temä-η mayanav ke hatoo nyá pëcaatu tø pu la sana na nöönöö nyøntu.

9 ÍMpúygú wulau kvlala na í caya nöönögyö. Na pá heeli yølala si i luwa na í caya nöönögyö. Iléna pa tëna pá polo i kinj.

Tafiti møygv ke Yosalem

Waattu inu i taa Apësalóm nyéma ka tëma sewa na paa wei í mèli i te.

10 ÍMpúygú Iséyeli tetu yølala kpeka tëna laña ta hee na pá tøj si: Wulau yapa-tuyu tá kolontunaa na Filiisi nyéma ninj taa na nöönöö í seeki icatë ke Apësalóm tø?

11 Apësalóm wei tø lësaa na tø kpa wulau tø, ilé i sëpa yoou taa, ilé pepe tøo ké tø kaa mèlëna Tafiti?

12 ÍMpúygú wulau Tafiti nu tø tëna nti Iséyeli nyéma yøyøtëgyi tø. Iléna í tili kætëlaa Satoki na Apiyataa si pá pøosi Yuta nyuyu nyéma si: Pepe tøo ké pa wëe na pá niyitiyi ma mèlëna tøm taa?

13 Ani meyelé ma yəlaa na má na-me té kaa caləm.
Ilə pepe təə ké leləa ḥmaaki ta təə?

14 I heeli Amasa tətə si má na-i tə kaana caləm,
na inı i ka leetəna Sowapi lonte taa na í pəsi yoolaa
wulav. Ye pə ta la mpv ɪsə í kv-m.

15 Mpýgú Tafiti pəsa Yuta nyéma təna na pá wəe
isu yulv kulvum. Iləna pele pá tili na pá heeli-i si í na i
nyéma pá məli.

16 Mpýgú wulav məlaa na í tala Yaatanı pəyə.

Tafiti kentiyi Simeyi təə

Iləna Yuta nyéma polo Kilikaa na pá səj-i na pá
tesəna-i Yaatanı pəyə.

17 Mpýgú Pencamee tv Simeyi wei i ká tvu wulav na
í we timpi pa yaa si Pahulim tə, i loygə i tı na í na Yuta
nyéma pá polo wulav Tafiti səjvə.

18 I waalı ka we Pencamee nyéma ke yəlaa iyaya
(1000) na Sayuli təmle tv Sipa, na i pəyələa naanuwā
na kakpasi, na i təmle nyéma ke hiu, na pá tesı
Yaatanı ke wulav isentaa.

19 Kpulvə ḥku paa cela wulav si i tesəna tə kvle kv
təjna i təyaya nyéma ke tesənau.

Waattu wei Tafiti caakaya tesvə, ilə Simeyi
kəmayale na í hənti-i ate.

20 Na í tə si: Hai, tá caa wulav, taa təki isayatu nti
maa lapa-η kuyaku ḥku n lukaya Yosalem taa tə. Hai,
kv-təyı nyá taa.

21 Ma nyéma si ma wakəla-η. Pə təə ké ma caala
lūv ke Yoseefv kpeka taa na má kəo-η səjvə.

22 Ntəna Apisayi cə Tafiti nəyə təə si: Pə wəe si
pá kv Simeyi ké. Mpi tə, i ka təjsa Tacaa kvləsu ke
mpusi.

23 Mpúgyú Tafiti pəəsa Apisayi na i taalv Sowapı sı: Mə təm suwe? Pepe təo kέ i caaləyı-m mpv? Ma tayana Iseyeli kawulaya taa kέ məlvıgın kέ. Ilə pə fei sı pá ku nəxəlvıgın sanja.

24 Iləna wulav heeli Simeyi na tuunav sı: N kaa sı.

Tafiti na Mefipaali pa ciikuyu

25 Mpúgyú Sayuli saalı Mefipaali pola wulav səjıvıgın tətə. I lanje ka wakəla Tafiti sewa təo kέ, ilə i ta paasəna i nəəhəe yaa i tantıvıgın. Pəyele i ta cətə i wontu ke pə krayav kuyaku ńku wulav lıı Yosalem icatı taa na pə suna kuyaku ńku i mələaa tə.

26 Wulav kəma, iləna i pəəsi-i sı: Mefipaali, pepe təo kέ n taa təŋi-m?

27 Iləna i tə sı: Hai, ta caa, ma təmlı tu pəntəna-m. Ma sı i kpeeli-m ma krayaya sı ma kέ icam, na má caya-ke na má təŋi-ń.

28 Iləna i la-m kələmətə ke nyá kiŋ. Nyá tu we iisu lıı isətəaa tillu kέ, la mpi pə we-ń teu tə.

29 Pəpətəv fei lelenj, ma caa təyaya təna muna səm kέ. Paa na mpv n yelaa na má wee nyá na mpa i təki tə pa hekvı. Ma feina mpaav sı má pəəsi natəli se.

30 Mpuyvıle wulav sı: N kələyı yəçətıvıgın. Ma təma sun sı nyá na Sipa i ká tala tətəv ilə.

31 Ntəna Mefipaali sı: Sipa i tu kraya pə təna. Ma caa wulav n mələyı nyá təyaya taa ilə ma paa ye.

Tafiti laki Paasilayi ke kypantı

32 Mpúgyú Kalaati tu Paasilayi kəmna Lokelim na i sun wulav na pá tesı Yaatanı.

33 Paasilayi inı i pıısı ka we nınaasa kέ. I ka səna wulav ke waatı wei i ka we Mahanayım təyə na təyənaya. Mpi tə, i ka wəna liyitee ke səsəm kέ.

34 Mpuyvle wulav təma Paasilayi sı: Ma na-ŋ tə polo Yosalem na má təo-ŋ təna.

35 Tənayale Paasilayi pəəsa wulav sı: Pə kaasa-m pusi isəna na má sí na má təŋəyi-ŋ Yosalem?

36 Saňa taa, ma pusi we nunaasa ké. Maa pəsəyi na má nyı təyənaya yaa konyenyəem lelen. Pəyele maa nyəŋ yonyoolaa apalaa na alaa pa yontu fayav. Ilə pepe təo ké maa koo na pə tuvg-ŋ səyəla ke yem.

37 Pepe təo ké n laki-m kypantu nti tə takə? Maa tasa-ŋ siiw na má tesəna Yaatanı.

38 MPI ma caa sı n la-m təyəle sı má məli na má sı ma icate taa timpi pa pima ma caa na ma too tə. Ama kpaya ma pəyalv Kimham na i pəsi nyá nyəŋ na n lapi-ı kypantu nti n caakı tə.

39 Ntəna wulav sı: Pə wə teu, Kimham i təŋi-m na n heeli-m pə təna mpi n caana-ı tə na má lapi-ı.

40 Tafiti yəlaa təna tesa Yaatanı pəyə, iləna wulav náá tesi na i wayali Paasilayi na i kooli-ı kypantu, na ilé i məli i te.

41 Mpuyv Yuta nyáma na Iseyeli həyəolvu sii wulav na i na i yəlaa na Kimham pá təe.

Yuta nyáma na Iseyeli nyáma pa yooou

42 Ntəna Iseyeli nyáma təna kotina wulav na pá pəəsi-ı sı: Pepe təo ké tá təetvnaa Yuta nyáma ɻmuła nyá na nyá yəlaa na pá mələna-mə?

43 Mpuyvle Yuta nyáma təna ná cəwa sı: MPI tə, ta yulv ké. Ilə pepe mayamaya haŋəxəna-meyə pə taa? Wulav ta təo-tv. Pəyele i ta ha-tuvg puv.

44 Tənayale Iseyeli nyáma cəwa sı: Paai ké mə nyəŋ tə, tə kəla-meyə təm naanuwa. MPI tə, tá caaləna mayasvu sı tá wulav i məli. Ilə pepe təo ké i nyənatuvg yem ké mpv?

Ama Yuta nyéma ná holaa na pé kəlì Isayeli nyéma.

20

Sepa kvlvgv ke Tafiti təə

1 Waatv inu i taa kē Pencamee apalv tetelatu nɔgəlv i ka wenna Kilikaa na pá yaa-i si Sepa, na i caa si Pikili. Mpúgv kuyaku nakvl i hula apalvtutuyu na í tə si: Tá na Tafiti tə ta kaa. Pécó i caa ha-tvø pulv. Paa Isayeli tv wei í məlì i cokəle taa.

2 Mpúgvle Isayeli nyéma təna sewa Tafiti na pá tv Sepa waali. Ama Yuta nyéma ná tá lu pa wulav waali. Pa na-i pa təmna mpúgv hato Yaatanı, haləna Yosalem.

3 Mpúgv wulav məla i təyaya taa kē Yosalem, na í kuu alaa mpa i ká yelaa si pá taŋ təyaya tə na í təki-węye kutuluğu nakvl ku taa na pá taŋ-wę, na pá paasəna-wę. Ama u kpətəyəna-wę. Pa təka-węye mpúgv na pá węe isü leelaa haləna pa səm.

Sowapi kvgv ke Amasa

4 Mpúgv wulav təma Amasa si: Pi laki kuyeeŋ tooso tə, yaa-m Yuta nyéma na nyá na-wę í kəo.

5 Iləna Amasa təe. Ama kuyeeŋ wei wulav ka tv-i tə i təewa na pécó í məlì.

6 Tənayale wulav təma Apisayi si: Sepa ka la-tvø isayatv na pé kəlì Apəsaləm. Pə təə tə kpaya ma yələa na n̄ təŋ i waali. Pə taa kəo na í tala acaləe tonj nyəna na í fiti-tv.

7 Mpúgv Apisayi kpaya Sowapi yoolaa na wulav tanlaa na yoolaa taa yoolaa təna na pá tv Sepa waali.

8 Pa kōma na pá kpege tēna Kapawəŋ puiw ilə Amasa səŋja-węgələ. Na Sowapı ləla i layate ke i tokonaa təo na té we tə suyute taa. I təŋaya mpu ilena layate hoti*fa*.^a kpeee layate.

9 Mpúyú Sowapı seε-i si: N we alaafəya apaŋnya?

Ilenā Sowapı kpa Amasa tantvuy na i niŋ ntəŋəŋ si i wayaləŋi-i.

10 Amasa ta paasəna layate nte tu we i niŋ leləŋ taa təo. Ilenā Sowapı so-teŋe i lotu taa kē təm kvlvum na i taa pvn̄tu luli atē na i si kpakpaa.

Sepa kvlvuy ke Tafiti təo su tənaya

Mpúyú Sowapı na i neu Apisayi pa tu Sepa waali.

11 Ilenā Sowapı yoolaa taa nəyələŋ caya Amasa kinj tēna na i təŋ si: Mpa pa we Sowapı na Tafiti pa təo tə pvn̄tunaa i təŋ Sowapı.

12 Na Amasa náá təŋna i caləm taa ke pilimuyu ke hapəle təo. Yoolu iní i nawə si yələa tēna kəŋ na pá səŋjəŋi ilena i tuli Amasa na i ponə hapəle kpeenja na i takí-i pəcekəle.

13 I ləsa-i mpaav taa tēna ilena pa tēna pá təŋ Sowapı na pá təŋəni Sepa.

14 Ilenā Sowapı fayana Isseyeli kpeka tēna taa na i mələyəna timpi pa yaa si Apəeli-Petí-Maaka na i caa lvlvuy nyéma tēna koti na pá tú i waali.

15 Mpúyú Sowapı-we pa tama Sepa ke icatē nté tə taa na pá ŋmá pvlv na pē kvl̄i ɪsu koluŋa. Ilenā yələa tēna casa icatē koluŋa kite təe si pa pətəŋi-ke.

^a **20:8 Layate hoti:** Hepəla Piipili taa pa teləsaa si layate hotaa. Kəleekí Piipili taa ná wəe si: ...ilenā i

16 Mpuyvle alu kpelikpeka tu nɔyɔlv mapa kapuka na koluŋa taa si: Hai, hai, ma wiikina-me si í heeli Sowapi si ma caa ma heeli-i tɔm.

17 Sowapi kpətəna-i ɬena alu paɔsi-i si: Nyaya pa yaa Sowapi? Si yee maya. Alu si: Hai, nu ma tɔm. Sowapi si: Yɔyɔti.

18 Ntəna alu si: Pə tu wə lɔŋtaa ɬe ye nɔyɔlv wəna tɔm i kəŋ Apəeli icate taa cəneχe na icate nyéma tasa-i layatv ɬe pə temə.

19 Mpi tɔ, tá icate wə teu kék na tə taa wə təpamm kə ɬseyeli təna taa. ɬena nyaa caakı si n wakəli ɬseyeli taa acalée too? Pepe tɔ kék n caa si n wakəli kpəncouŋku Tacaa ha-tv tɔ?

20 Ntəna Sowapi si: Mpusi í polo pooluŋ, maa pεekəy i cate təne tə wakəlvu se.

21 Aai, pə fei mpv. Ama Ifəlayim puyv taa tv wei pa yaa si Sepa tɔ inu i kvləna wulav Tafiti tɔ. I cəle-m inuŋi i tike ɬena má yele mə icate na má təe. Ntəna alu inu si: Pa a lɔyɔ-n i nyuyv na koluŋa.

22 Mpuyvle alu pola icate nyéma kiŋ na layatv na pá seti Sepa nyuyv na pá lɔyɔ-kuyv Sowapi na koluŋa. Tənayale Sowapi hvlə tutuyv na í yasi yəlaa na pa aawe kpe i te na inu i məlì Yosalem ke wulav kiŋ.

Tafiti waali nyáma həla

23 Sowapi kəle ɬseyeli yoolaa təna nyuyv tv. Yoyata pəyalv Penaya kəle wulav taŋlaa nyuyv tv.

24 Atolam kəle lampuu mvlaa nyuyv tv, na Ahiluti pəyalv Yosafati kəle Takəlası sulu,

25 na Sefa kəle si ɬyaaalv. Satəki na Apiyataa kəle kɔtəlaa.

26 Na Yayii tv Ilə kəle Tafiti Səpaapi.

21

Kapawəŋ nyáma na Sayuli təyaya nyáma təm

1 Ó Mpúyú nyəgəsi luwa pusi tooso ke Tafiti waatu taa. Iléna Tafiti pəəsi Tacaa iléna Tacaa tə si: Sayuli na i təyaya nyáma pa yulukule təo kék. Mpi tə, pa kuwa Kapawəŋ nyáma.

2 Mpúyú wulav yaa Kapawəŋ nyáma si i yəgətəyəna-wə. Pa taa kék Isayeli nyáma, Amolii nyáma kakasaya kék. Ilé Isayeli nyáma ka suwa pa nəyo kék si pa kaa ku-wə. Paa na mpv Sayuli ka nyənaya kék si pá taa kəo na pá pəsi Isayeli nyáma na Yuta nyáma pa kolontunaa. Iléna í lu si i kuyi-wə.

3 Mpúyú Tafiti pəəsa Kapawəŋ nyáma si: Isənaya pə wəe si má təyanı na pəcó i kooli Tacaa yəlāa ke kypantv?

4 Mpuyule Kapawəŋ nyáma cəwa si: Liyitee yaa wula kaa təyanı tā na Sayuli na i təyaya nyáma ta təm. Pəyele taa caaki si ní kó Isayeli tu nəyəlv. Ntēna wulav si: Ilé pepe mayamaya ke i tu caaki má la-mə təkpem?

5 Iléna pá cə si: Timpi Sayuli wakəla-tvən səsəm na i tó i taa si i kpiisiyi-tv təkpataa ke Isayeli tetv taa tə,

6 mpv tə, pá cəla-tvən i piya taa kék yəlāa naatosompəyəlaya na té pusi-wə na tuij ke Tacaa isentaa ke Sayuli icate taa. Ntēna wulav si: Maa cəle-meyə-wə.

7 Mpúyú wulav kisa Sayuli saalı Mefipaali təo kék nəəsi nsi i na ilé i caa Sonataŋ paa pəelə Tacaa isentaa tə si təo.

8 Iléna wulav kpa Aya pəelə Lisipa ka lula piya nsiyi Sayuli tə. Pa yaa lelv si Aləmoni na lelv si Mefiposeti, na pə səəsəna piya kakpası wei Sayuli pəelə

Mikaalı ka lvla Apεεlı-Mehola tv Paasilayi pəyalu Atiliyeelı tə,

⁹ na í cεle-wεyε Kapawəŋ nyéma na pá pusi-wεyε tuŋ təo kέ Tacaa isentaa kέ pulaya təo, na pá sí pa naatosompəyəlaya inəyı saa wei pa caaləyı kumtu tə.

¹⁰ Mpúyú Sayuli leelu Lisipa kpaya fələtə taka na lajwakəlle na í pa kükpmuyu təo kέ sətaa cələ kε kumtu caaluyu waatv haləna təv nıw, na í təyənəyı suması ke ilim sí sí taa təyə-wε. Na í təyənəyı mpúyó taale wontu ke aho.

¹¹ Mpúyú pa heela Tafiiți ke mpi Lisipa lapa tə.

¹² Ntəna Tafiiți tili Yapεesi nyéma tεyε Kalaatı tetv taa na pá cεle-ı Sayuli na i pəyalu Sonataŋ pa mwua. Mpε inı paa ȳmūləna-yεyε Peti-Seyan nyéma kataya taa timpi Filiisi nyéma ka kү-wεyε Kilipuwa na pá pusi tə.

¹³ Pa kpaya Sayuli na Sonataŋ pa mwua ke təna iləna pá kuu yəlaa naatosompəyəlaya inı i nyəna tətə.

¹⁴ Iləna pá pi Sayuli na i pəyalu pa mwua ke Sela icatę taa kέ Pencamee tetv taa kέ Sayuli caa Kisi pəlaav taa.

Mpúyú yəlaa lapa pə təna mpi wulav tv-wε sí pá la tə. Pəle pə waalı kέ ȳsa pááná hεewa tetv nyéma təo.

Filiisi nyéma yoona

(Kvtəəsvtv I 20:4-8)

¹⁵ Mpúyú Filiisi nyéma yoona Isayeli nyéma tətə. Iləna Tafiiți na i yoolaa pá polo na pá yoona-wε na ikaale kpa-ı.

¹⁶ Ntəna tooko wei pa yaakaya Isipi-Penəpı tə i mayası i taa sí í kú Tafiiți. Paa lupa i ȳmantaağa ke nyəyəluŋu kusəemuyu kέ na ka yuŋ səka kiloonaa liyiti kέ pəcə, na í ləla i tənaya taa kέ layate kufate.

17 Mpúygú Seluya pèyalu Apisayi pola Tafiti waasuyu na í ku Filiisi tu. Tènayale Tafiti yelaa kisina-i na tuunau si: Pè fei si nì tasa-tuyu tènyugù ke yoou. Pè taa kòa na pá ku Iséyeli nyéma nøyø tøa tu.

18 Pè waalí ké pa na Filiisi nyéma pa tasa yoou ke Kòpi. Tènaya Hosa tu Sipekaa kuwa tooko Safi.

19 Mpúygú pa na Filiisi nyéma pa tasa yoou tøtøgø kòpi na Petèlehem tu Yalii pèyalu Ilanañ ku Katí tu Koliyatí wei i ñmantaaya ka wë tsu Sayata kpatèle tø.

20 Pa tasa yoou ke Katí na tooko nøyølu i ka wë tèna na i mpee na i nòmpee wë naatoso naatoso, pè kpenta hiu na lixiti.

21 Mpúygú i tuv Iséyeli nyéma, ilena Tafiti taalu Samma pèyalu Sonatañ ku-i.

22 Apalaa mpe paa ké Katí tookonaa ké. Tafiti na i yoola pa kuna-wë.

22

Tafiti kawəyaya (Yontu 18)

1 Waatu wei Tacaa yapa Tafiti ke Sayuli na i kolontunaa lelaa niñ taa tøyø Tafiti sama Isø na yontu si:

2 Tacaa kélé ma kùkpamuyu
na ma tècœsøle ton nyøntø,
nyá waasøyøna-m.

3 Nyayale ma Isø na má cœsøyøna-ñ.
Nyayale ma kpaluyu na ton wei i waasøyø-m tø.
Na ma tècœsøle nte tø we puyu taa tø,
na ma kpuluyu tøtøle.

N ké ma waasolvu, n yakì-m mòsøntunaa niñ taa.

4 Ma sama Tacaa na kawilitaya.

Nyá yapəna-m kolontunaa niŋ taa.

5 Səm tama-m ké isu ləm səsəəm hola,
na pə nyaasəyi-m isu pusı səsəənsi.

6 Atetəle ka həka-m tə ɻmuñi ké.

Na səm náá tuti-m na pə puluŋu.

7 Ma yaa Tacaa ke ma laŋwakəllə waatv
sí n̄ waasi-m.

Ma kiisaa na n̄ nu ma nɔyɔ ke nyá təyaya taa.

8 Pááná kpə Isə na tetv sele,
na isətənuyu kite ciŋiti,
na pəəŋ náá sele i kila tεε.

9 Kəkə nyəəsi luna Isə nyá mūna tεε,
na n̄ tə kəkə mamala na nɔyɔ.

10 N lumsa isətənuyu na n̄ tii,
na nyá nəəhεe tεε kέ isəŋmuntuyu kpusəŋ nyəŋkv.

11 Isətaa taŋlu kpaŋana-ŋ na n̄ kvləyi hʊntv,
na heelim tεekəna-ŋ.

12 N takə nyá təyı səkretuyu,
na ɻ we tεv ɻmuntuyu tεε.

13 Nyá nyalaməle tεε-ŋ nɔyɔ
na tə təəki mamacəyəlsi.

14 Isətaa Isə Səsə nɔyɔ nu
isətaa kέ isu tεv hola.

15 N tə ma kolontunaa ke nyəmá na n̄ yasi-wε.
N tisa pa təə kέ calanaa na pá se yem yem.

16 Tacaa n̄ mu pááná na n̄ woso nyá mūna tεε,
na teŋku tetv nyu na pə ná antulinya kite.

17 Iləna n̄ tisi nyá niŋ na isətaa
na n̄ ləsi-m ləm səsəəm taa.

18 Na n̄ ya-m kolontunaa toŋ nyəma
mpa inı pa tεε-m tə pa niŋ taa.

19 Ma wahala wule ke pa tutə-m.

Iləna Tacaa Waasi-m.

20 N səəla-m təyə n waasa-m si má cayana ma tu.

21 Ma təyə tampana təyə n lapa-m mpv,
ma kusiyisim lapv kasəyaya nté.

22 Ma təyə Tacaa təm kē,
ma ta wakələna-ŋ.

23 Ma təyə nyá kusəsutv təyə.
Ma ta yəki nyá kiiu nakvli.

24 Ma luyu fei taalı nəyəlv,
təyə ma kpa ma təyi isayatv təlate.

25 Iləna Tacaa felı-m ma tampana təyuvyv təo.
Ma kusiyisim lapv kasəyaya nté.

26 Kvpantu ke Tacaa n feləyi tə latv,
na n təy tampana na n lana a təylv.

27 Yolv i we tənaŋŋi mprýgv n laki-i,
iləna n kisi isayav.

28 N waasəyi təpasələaa,
iləna n tisiyi kalampaanı nyəma na isə culuvy.

29 Tacaa kele ma nyadəm,
na n keeləyi ma səkpetuv.

30 Nyá toŋ ke ma ŋmaakəna
kolontuna koloozi na má svukı.

31 Tacaa nyá kvlaputv we kē təcunŋŋ,
na nyá kvyəyətvtv fei sika.

N kentiyi mpa pa cəəsəyəna-ŋ tə isu kpálúgv.

32 Tacaa nyá tike təkoŋ nté lsə.

Ta lsə tike təkoŋ nté kkpamuvy
ŋku kuentiyi-tv tə.

33 Nyayale ma koluŋja icatę toŋ nyəŋka.

Na ñ tiikiyi-m mpaav kvsiyisuyu taa.

34 Na ñ yeki na má pəsəyı sewa ke pulası təo
isü nam na naani.

35 N faləsa ma niŋ na yoou,
na má nyı təən toŋ nyəŋku təv.

36 N yapa ma nyuyu na p̄e wəe isü kükentuyu.
Na ma pəsi səsə ke nyá küpantu təo.

37 Nyá hasəyəna ma nəəhee təe.
Pulvpv u tuuliyi-m.

38 Ma təyənəyı ma kolontunaa na má
wakələyı-wə.

Ye ma ta kpiisi-wə maa mələyı.

39 Ma wakələyı-węye na má kpiisi-wə,
na pá wəe ma nəəhee təe, paa tasəyı kvluyu.

40 Nyá haakəna-m yoou toŋ,
na ñ yeki na ma kolontunaa həntəyı-m atə.

41 N yeki na pá seeki-m,
na má wakələyı-wə tənaŋnaŋ.

42 Pa caaki pa taa na pa waalı paa naa waasolv.
Iləna pa wiina Tacaa na ilé i kisi cəv.

43 Ma nuyutiyı-wə na pá pəsi mvsuyu.
Na má felı-wə na pá pəsi isü mpaav afəla.

44 N yapa-m ma yələa nəəhəntə taa,
na ñ su-m kateŋası yələa nyuyu tv.

Yələa mpa ma taa nyı tə pa lapa-m təmle.

45 Kpaı nyáma piya seekina-m,
na má nyəna-węye isəle pa nukı kέ.

46 Pa nantv tiliyi kέ,
na pá lukəna pa təŋmelle na seluyu.

47 Tacaa wənna.
Nyayale ma kükpatuyu ɳku ku kentiyyi-m tə

maa sa-ŋ.

Ma tala ma Isə ma waasulu.

48 Nyá leetəyəna na ma nəgə.

Na n̄ tisiyi piitimnaa ke ma tee.

49 Nyá fitiyina-m ma kolontunaa niŋ taa,

na n̄ laki na má kələyɪ-wε,

na n̄ yakı-m mvsuŋtu niŋ taa.

50 Pə təo kē maa sa-ŋ piitimnaa taa

na má puyvuli nyá həte.

51 N̄ tɔyɪ nyá wulav ke akaitu səsəontu.

Na n̄ la kvpantu ke nyá kvləsu na Tafiti,

na ilé i piitim nyáma ke tam təo.

23

Tafiti kantəkaya kyəyətntu

1 Yontu nti Tafiti təkəna yoou tɔyelə:

I nu Sesee pəyalu Tafiti nəgə.

Tacaa kvsəna ma nyuŋ.

Yakəpu Isə ləsəna-m na i kpa-m wulav.

Mayale Isəyəli yəlaa yonyoolu kvpəŋ.

2 Tacaa Feesuyu təwa ku təm ke ma taa
na ma yəyətəna ku nəgə.

3 Isəyəli Isə yəyətaa.

Isəyəli nyáma kentulu nyá nyá heelinə si:

Wulav wei i təŋəyɪ tampana

na i təki yəlaa təo kē kawulaya

na Isə səyəntu təo,

4 i we teitei ke isu isətənuyu cəkuyu tanəŋ
na ilim lu təyeiyəi təo.

Na pə laki na kvnyənyəm nyəokı
tev nuu waali.

5 Mpýyú Isə n koola ma təyaya ke kvpantu.

Ma na-η tə pεela tam təo nəyə kέ,
na n̄ tayani-kεyε teu na n̄ nyámá ka təo.
N ka ya ma nyuyu na n̄ la-m kypantu təna.
6 Ama Isə nyá footilaa ná wε ɪsui səwa
kvlələna kέ.
Paa tokiyina-yεyε niŋ kpεte.
7 Kpátuyú yaa ɿmantaaya ke pa kpakəyəna-yε
na pá wə-yεyε kəkə ke a lonte taa.

Tafiti yoolaa səsaa həla
(*Kvtəəsvtv I 11:10-47*)

8 Tafiti yoolaa səsaa mpa pa lakaya i təmlə tə pa
həla ntə. I yoolaa səsaa tooso taa səsə nté Hakəmoni
tu Isəpaalı. Inı i kuna yoou kvlumuyu taa kέ yoolaa
nasənaasa (800).

9 Isəpaalı waali kέ Tooto pεyalu Ahowa saalı
Iliyasaa. Isεyelı yələaa tooso wei na Tafiti paa tama
Filiisi nyámá na pá yoona-wε na Isεyelı yoolaa náá
seeki kvlum kvlum tə pa taa ləlv.

10 Iliyasaa ku Filiisi nyámá ke kvyaku nakvləyı
katatəlaya kέ, haləna i niŋ nyəkələna layate. Kvyaku
nyuyu Tacaa yapa Isεyelı nyámá ke teu na qpalu inı
i nəyə. Haləna Isεyelı yoolaa tənəyı i waali na pá
təsəyı sətaa yoou wontu.

11 Iliyasaa waali kέ Halaa tu Akee pεyalu Samma.
Mpúyú Filiisi nyámá kota timpi pa yaa sı Lehii tə sı
pa yoona Isεyelı nyámá, ɬena pεle pa se.

12 Ama Samma svv soona naalı a taale taa kέ təna
na i yoona Filiisi nyámá na i kv-wε na Tacaa ya
Isεyelı nyámá ke teu.

13 Mpúyú yoolaa hiu na naanwə wei i tənəyá
Tafiti tə pa taa tooso pola i kiŋ ke Atulam

kukpamuyu púygú taa ke kumtu waatu. Na Filiisi yoolaa náá sika Lefayi nyéma tetekélë taa.

14 Na Tafiti náá we koluñja icate taa na Filiisi yoolaa náá sika Peteléhem.

15 Mpuyole Tafiti tóma si: Ma nyula Peteléhem icate nənøyø hite taa lvm kék isu yem na kpete.

16 Tənayale yoolaa səsaa tooso iní pa fayana Filiisi nyéma təsikile na pá lu Peteléhem hite nté tə taa lvm na pá pona Tafiti. Ama i kisa pə nyəov na í mələnawí na í liisi Tacaa.

17 Iléna í tə si: Hai, Tacaa, pə fei si má nyɔɔ lvm pəne. Mpi tə, pə we isu yoolaa pane pa calém kék. Pa weesij ke pa lapa awusa.

Iléna Tafiti kisi lvm mpi pə nyəov.

Təmle səsəole nte yoolaa tooso iní i lapa təyøle.

18 Sowapi neu Apisayi kélé yoolaa hiu na naanuwá iní i taa nyugv tv. Iní i kuna kolontunaa ñmuvuyu nūnuwa (300) na ñmantaaya, iléna i nyugv kuli.

19 Iní i ka təena pa hiu na naanuwá taa halí i la pa nyugv tv. Paa na mpv i ta tala kancaalaya yoolaa tooso.

20 Mpúygú Kapəseli tv Yoyata pəyalv Penaya, apalv iní i nyugv ka kula i kookalənnaa təo kék. Iní i ka kuna Mowapu yoolaa səsaa naale. Kyakv leñku i tii hite taa na í ku təyølaya ke watu waatu.

21 Kyakv nakvli i na Icipiti yoolu tooko nəyølv pa sulina na iní i təka kpátúgv na ileyé ñmantaaya. Mpúygú i leñka tooko iní i ñmantaaya na í kuna-i.

22 Mpi Penaya lapa na i nyugv kuli yələa tooso iní i taa təyøle.

23 Ini i teena pa hiu na naanuwa ini. Ama i ta tala tooso kancaalaya nyøg ké. Mpúygú Tafiti kpa-i i tañlaa nyøg tv.

24 Yoolaa søsaa hiu na naanuwa taa lelaa nté Sowapi neu Asayeele, na Peteléhem tv Tooto pøyalv Ilanaij,

25 na Halotí nyøma Samma na Ilika,

26 na Peleti tv Helesi, na Tekuwa tv Ikesi pøyalv Ila,

27 na Anatati tv Apiesen, na Husa tv Mepunayi,

28 na Ahowa tv Salumøn, na Netofa tv Malayi,

29 na Netofa tv Paana pøyalv Helepi, na Pencamee tv Lipayi pøyalv Itayi ke Kipeya,

30 na Pilatøn tv Penaya, na Hitayi ke Kaasi lœuv noyg

31 na Peti-Alapa tv Apiyaløpøn, na Pahulim tv Asømafeti,

32 na Saaløpøn tv Iliyapa, na Yasæe pøyalv lelu Yonatañ,

33 na Halaa tv Samma na Halaa tv Salaa pøyalv Ahiyam,

34 na Makati tv Ahasøpayi pøyalv Ilifeleti, na Kilo tv Ahitofeli pøyalv Iliyam,

35 na Kameeli tv Hesølayi, na Alapu tv Paalayi,

36 na Sopa tv Natañ pøyalv Ikaali, na Katu tv Pani,

37 na Amoni tv Seleki, na Peløti tv Nalayi mpa pa tøkaya Sowapi yooou wontu tø,

38 na Yetee nyøma Ila na Kaløpu,

39 na Hiti tv Yulii. Tafiti yoolaa søsaa tøna kpenta yølaa hiu na naanuwa na naatosompøgølaya.

24

*Kvkalvyv na yvlvkvsøkv
(Kvtøøsvtv I 21:1-6)*

1 ÍMpúgyú Tacaa pááná tasa Iséyeli nyéma ke huunav, na í tú Tafiti taa sí í kala Iséyeli nyéma na Yuta nyéma.

2 Iléna Tafiti tó i yoou wulav Sowapi sí: Coo Iséyeli kpeka téna ke pə krayav Tañ na pə polo Peesepa tó na í kala yəlāa na má nyi pa nyuyv.

3 Mpuyvle Sowapi sí: Tacaa í la na Iséyeli yəlāa huki təm nūnūwa (100) na ná. Ilé pepe tōo kē n tu kaləyi yəlāa?

4 Ntēna wulav sí: Sowapi í kala ke í kala. Iléna Sowapi polo na í kala Iséyeli yəlāa.

5 Mpúgyú i tesa Yaataní na í polo i siki timpi pa yaa sí Aluwwee tóyə icate nte tə wə Katı tetekèle taa tə tə ntəyən tōo ke Yasée cəlo.

6 Mpúgyú pa pola Kalaati tétu taa na pá polo Hiti nyéma tétu taa na Katéesi na Tañ-Yaañ ke Sitəñ cəlo,

7 na pá polo Tiii koluña icate taa na Hifi nyéma na Kanaan nyéma pa acalée taa na pá teesəna Yuta ilim tətule ntəyən tōo kē Peesepa.

8 Mpúgyú pa coo tétu téna na pá məli Yosalem. Ilé pə yoosa isotuñaa poyəlayafei naanuwā, na kuyeeñ hiu.

9 Iléna Sowapi heeli wulav sí: Iséyeli yoolaa wə yəlāa iyisi nasənaasa (800000) na Yuta nyéma ke yoolaa iyisi nasəle na nūnūwa (500000).

*Isə həma Tafiti ḥkpənyvv
(Kvtəəsvtv I 21:7-17)*

10 Tafiti téma kükülyu ḥku ilé i lajle wakəlaa kele na í tə sí: Tacaa, ma lapa mpv tə ma wakəlaa kē, ilé wii-m ma isayatu ntí. Ma lapa kumelentu kē.

11 Mpúgyú Tacaa heela Tafiti layatv tasəlv Isə kuyəyətutv teləsəlv Katı sí:

12-13 Polo n̄ heeli Tafiiiti s̄i ma su wahananaa tooso s̄i í ləsi wei i səəlaa t̄. Nyəgəsi í lu-i p̄usi naatosompəyəlaya, yaa í se i kolontunaa ke isətunaa tooso, yaa yulukusəku í luna kuyeeñ tooso? Wulav í cə-m na má heeli Tacaa. Tafiiiti fema tanaj t̄ee ɻena Isə kuyəyətutu teləsvlu kəo.

14 Nt̄ena Tafiiiti cə-i s̄i: Ma laŋle p̄esaa k̄e. Ilə Tacaa ke t̄ p̄eta ta ti. Sana in̄i í ho ta ɻkpən̄j na mpi yulv ka həm̄i-i t̄. Mp̄i t̄, Tacaa p̄etəatəle təəwaya.

15 M̄p̄yū Tacaa yelaa na yulukusəku svv Isəyeli taa k̄e hatoo tanaj t̄ee na p̄é polo waatu wei i suwa t̄çə p̄e k̄payav Tan na p̄é polo Peesepa t̄, na yelaa iyisi nutoso na naanuwva (70000) s̄i.

16 Isətaa tillu tiikaya Yosalem icate t̄əo s̄i i wakələyit̄, ɻena Tacaa yele i pááná na í heeli-i s̄i: Yele mp̄u, p̄e mayanaa.

Waatu in̄i t̄ na isətaa tillu we Yepusi tu Alafəna təfalle.

17 Tafiiiti nawa isətaa tillu na í kuyi yelaa ɻena í t̄ Tacaa s̄i: Hai, má wakələna, yelaa mp̄e pa ta la pulv. Ku má na ma caa təyaya nyéma.

*Tafiiiti ɻjmá Tacaa ke kətaya təlate
(Kvtəəsvtv I 21:18-26)*

18 M̄p̄yū Isə kuyəyətutu teləsvlu pola Tafiiiti kiŋ ke kuyaku ɻkv na í təm̄i-i s̄i: Polo Alafəna təfalle na n̄ ɻjmá Tacaa ke kətaya təlate.

19 ɻena Tafiiiti polo ɻsu Tacaa heeluŋu-i t̄.

20 M̄p̄yū Alafəna luwa na í loosi wulav na i waalı nyéma na pá puki i te, ɻena í polo na í hənti-i at̄.

21 ɻena í p̄əs̄i wulav s̄i: Hai, tá caa, alaafəya kəle? Kelena wulav s̄i: Ma kəŋ k̄e s̄i ma yakı nyá təfalle na

má ñmá Tacaa ke kötaya təlate na mpusi iné i keeli yəlaa tə.

²² Ntəna Alafəna si: Ta caa, kpayatə na n la kətası nsi n nəkaa tə. Kpayatə naanj iné na n heti akuyu kpatən na n la kötaya ñka kəkə lusaa tə.

²³ Pə tənaya i ha wulav na i təmi-i si: Nyá Isə Tacaa i mu nyá sələmuyu.

²⁴ Tənayale wulav cə-i si: Aai, maa yana liyitee kέ, ma kaa ha Tacaa ke mpi pə təo ma ta wu tə.

Ulena Tafiti fəli təfalle na naanj pə təo kέ liyitee nyəyətu nüle na naanuwa.

²⁵ Mərýú i ñmawa kötaya təlate na i la Tacaa ke kötaya ñka kəkə lusaa tə na ciikuju nyənsi. Ulena Tacaa pááná həe na mpusi keeli Isəyəli tətu taa.

**PIIPILI CSILCT MCT TAKELAYA
Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of
Benin**

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 31 Aug 2023

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377